

*Gemeente
Coevorden*

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1. INLEIDING PARTICIPATIEWET	4
Het beleidsinstructieboek	4
Werken met het instructieboek	4
HOOFDSTUK 2. HOOGTE EN UITBETALING VAN DE BIJSTAND	6
Hoogte van de algemene bijstandsuitkering	6
Uitbetaling van de algemene bijstand	6
HOOFDSTUK 3. VOORLIGGENDE VOORZIENINGEN	7
Inleiding	7
Regelmatig voorkomende voorliggende voorzieningen	7
HOOFDSTUK 4. VAN AANMELDING TOT EN MET BESLUIT	9
De aanvraag	9
Domicilie beginsel	9
Aanvraag procedure	11
Ingangsdatum	12
Bewijsstukken	13
Onderzoek bij lopende uitkering/opschorting	15
Inkomsten en wijzigingsformulieren	15
Inlichtingenbureau	16
Validatie	17
Huisbezoeken	17
Voorschot	19
Ingebrekestelling en dwangsom	19
HOOFDSTUK 5. BIJZONDERE GROEPEN.....	22
Inleiding bijzondere doelgroepen	22
Gedetineerden	22
HOOFDSTUK 6. LEEFVORMEN EN HOOGTE UITKERING	24
Algemeen	24
Kostendelersnorm	24
Commerciële relaties	24
Geen woonlasten	25
Bijzondere situaties	25
HOOFDSTUK 7. OPNAME IN EEN INRICHTING	26
Inrichting/voorliggende voorzieningen	26
Inrichting in zin van de Participatiewet	26
Domicilie	27
Gedwongen opname (BOPZ)	27
Jongeren beneden 21 jaar	27
Bijzonderheden bij opname	28
HOOFDSTUK 8. INKOMSTEN EN BIJSTAND	30
Algemeen	30
Niet in aanmerking te nemen middelen	30
Inkomsten uit commerciële verhuur/kostgangers	31
Gastouders	33
Pensioen	33
Alimentatie	33
HOOFDSTUK 9. VERMOGEN EN BIJSTAND.....	35

Inleiding -----	35
Interen van het vermogen -----	38
Krediethypotheek -----	38
HOOFDSTUK 10. LOONKOSTEN	42
Woonkosten en huurtoeslag -----	42
Woonkostentoeslag huurwoning -----	42
Woonkosten eigen woning -----	44
Geen woonkosten -----	46
HOOFDSTUK 11. ZELFSTANDIGEN/BESCHEIDEN SCHALERS	48
Zelfstandigen -----	48
Bedrijfs- of beroepsmatige activiteiten van bescheiden omvang -----	50
HOOFDSTUK 12. BOETES EN MAATREGELEN	54
Boetes -----	54
HOOFDSTUK 13. TERUGVORDERING EN BESLAG	60
Inleiding -----	60
Aflossingsbedrag -----	61
Kwijtschelding van vorderingen -----	62
HOOFDSTUK 14. VERHAAL EN ALIMENTATIE	68
Verhaal -----	68
Alimentatieverplichting -----	71
Invordering -----	72

HOOFDSTUK 1. INLEIDING PARTICIPATIEWET

INLEIDING: BELEIDSINSTRUCTIES EN INDIVIDUALISERING

Het beleidsinstructieboek

Het beleidsinstructieboek probeert via een logische indeling en een zo helder mogelijke beschrijving de medewerkers wegwijs te maken in de Participatiewet en aanverwante regelingen.

De instructies in dit boek geven de hoofdlijnen aan, die het uitgangspunt vormen van de uitvoering van de Participatiewet. In die zin vormen de instructies naast de wettelijke regels de 'bijstandsregels'.

In de Participatiewet wordt gestreefd naar een uitvoering die is toegesneden op de individuele omstandigheden van de belanghebbende. Dit individualiseringsbeginsel biedt de mogelijkheid de marges optimaal te benutten en zodoende maatwerk te leveren.

Het individualiseringsbeginsel krijgt in de instructies vorm door gebruikmaking van termen als 'in het algemeen', 'in beginsel', 'uitgangspunt' en 'richtlijnen'. Daarmee wordt aangegeven dat de plicht bestaat om op basis van de omstandigheden van het geval de bijstandsverlening (in afwijking van de algemene regel) af te stemmen op die omstandigheden.

Naast de Participatiewet en dit instructieboek, is het gemeentelijk beleid met betrekking tot de uitvoering van deze wet ook vastgelegd in de verordeningen en beleidsplannen.

WERKWIJZE: ALGEMEEN

Werken met het instructieboek

Voor de oplossing van een probleem/vraagstelling dient dit richtlijnenboek als eerste te worden geraadpleegd, omdat in het boek:

1. het gemeentelijk beleid staat verwoord, dat af kan wijken van andere informatiebronnen; en
2. zo nodig naar nadere informatie wordt verwezen.

Niet op alle terreinen is gemeentelijk beleid ontwikkeld. Dit betekent dat niet voor alle problemen en vraagstellingen een antwoord wordt aangedragen. In zo'n geval zal een zaak moeten worden afgedaan door aansluiting te zoeken bij het beleid, het systeem van de Participatiewet, in eerste instantie Schulincq, (eventueel Stimulansz) en de jurisprudentie.

WIJZIGINGEN

Voortschrijdende wetgeving, jurisprudentie of een andere stellingname in het gemeentelijk beleid kunnen aanleiding zijn om de beleidsinstructies in dit boek aan te passen. Verder kunnen verbeteringssuggesties van medewerkers aanleiding zijn

de instructies aan te passen. Ons beleid is opgenomen in het handboek van Schulinck. Het handboek kan ook gebruikt worden voor het raadplegen van actuele jurisprudentie.

OVERGANGSRECHT

Deze beleidsregels gaan in op 1 oktober 2016. Alle aanvragen die na deze datum zijn ingediend zullen met inachtneming van deze beleidsregels worden behandeld.

Mensen die een besluit toekenning bijzondere bijstand hebben gekregen die voor deze datum ligt en die een toekenning hebben voor een langere periode die de datum van 1 oktober voorbij gaat, krijgen geen nieuw besluit maar blijven vallen onder de oude regeling. De termijn die in de beschikking staat blijft gelden. Wanneer daarna een nieuwe aanvraag wordt ingediend gelden de nieuwe regels.

Alle aanvragen die voor deze datum zijn ingediend zullen op grond van de oude beleidsregels worden afgehandeld.

HOOFDSTUK 2. HOOGTE EN UITBETALING VAN DE BIJSTAND

DE BASISNORM	<u>Hoogte van de algemene bijstandsuitkering</u> De Participatiewet bepaalt de basisnormen van de algemene bijstandsuitkering. In hoofdstuk 5 worden een aantal bijzondere situaties genoemd waarbij wordt afgeweken van de basisnorm in verband met de woonsituatie.
VAKANTIETOESLAG ART.19 LID 3 PARTICIPATIEWET ART.45 LID 1 PARTICIPATIEWET	In de totale bijstandsnorm is de vakantietoeslag inbegrepen. Dit betekent dat van de maandelijks te verstrekken bijstand, die na aftrek van het in die maand in aanmerking te nemen inkomen, een percentage wordt gereserveerd als vakantietoeslag. De totaal gereserveerde vakantietoeslag wordt in de maand juni uitbetaald. Het percentage wordt bij ministeriële regeling vastgesteld. Wanneer er beslag ligt op de uitkering wordt het vakantiegeld maandelijks uitbetaald aan de beslaglegger. Wanneer de gemeente een vordering heeft op de klant wordt het vakantiegeld maandelijks uitbetaald en verrekend met de vordering.
ART.45 LID 4 PARTICIPATIEWET	<u>Uitbetaling van de algemene bijstand</u> Het bijstandsrecht wordt per kalendermaand vastgesteld en uitbetaald. In bepaalde gevallen kan de bijstand over een langere periode worden vastgesteld, voor zover de hoogte en het patroon van de inkomstenverwerving daartoe aanleiding geven.
GESPLITSTE UITBETALING BIJ ECHTPAAR	Het recht op bijstand komt het echtpaar gezamenlijk toe. Er is met andere woorden geen sprake van een 'hoofdgerechtigde'. Hieruit vloeit voort dat de bijstand aan ieder van de rechthebbende echtgenoten wordt uitbetaald. Op verzoek van beide echtgenoten kan de bijstand op één rekeningnummer worden overgemaakt. Dit betekent niet dat het bijstandsrecht ook gesplitst is. Zo zijn bijvoorbeeld beide echtelieden hoofdelijk aansprakelijk voor de volledig verstrekte bijstand, voor zover deze ten onrechte is verstrekt (art. 59 Participatiewet). Het principe van gesplitste uitbetaling geldt niet voor de bijzondere bijstandsverlening. Daarbij geldt dat de bijstand wordt betaald aan degene die de bijstand aanvraagt.

HOOFDSTUK 3. VOORLIGGENDE VOORZIENINGEN

ALGEMEEN **ART.5 SUB E PARTICIPATIEWET EN** **ART.15 PARTICIPATIEWET**

Inleiding

De Participatiewet is het sluitstuk van het sociaal zekerheidsstelsel. Er moet altijd worden nagegaan of toereikende hulp kan worden geboden via een voorziening, die aan de Participatiewet vooraf gaat; een zogenaamde voorliggende voorziening.

De wet spreekt in dit verband van: iedere voorziening buiten de Participatiewet waarop de belanghebbende aanspraak kan maken of een beroep kan doen ter verwerving van middelen of ter bekostiging van specifieke uitgaven.

Alhoewel belanghebbenden zelf de verantwoordelijkheid dragen voor het aanvragen van een voorliggende voorziening, is het aan te bevelen al bij het eerste contact te onderzoeken of er een voorliggende voorziening aanwezig is. Belanghebbenden dienen dan te worden verwezen naar de voorliggende voorziening.

Wanneer geen gebruik is gemaakt van een voorliggende voorziening en dit ook niet meer mogelijk is, bepalen de individuele omstandigheden of het gedrag van belanghebbende als tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de bestaansvoorziening wordt aangemerkt.

UITSLUITING DOOR VOORLIGGENDE VOORZIENING

Wanneer in een voorliggende voorziening bewust bepaalde kosten niet voor vergoeding in aanmerking kunnen komen, is het niet mogelijk voor die kosten (aanvullende) bijstand te verlenen. Alleen om zeer dringende redenen is het mogelijk hiervan af te wijken. De achtergrond hiervan is dat beleid op andere beleidsterreinen, niet door bijstandsverlening mag worden doorkruist.

WOONKOSTENTOESLAG

Regelmatig voorkomende voorliggende voorzieningen

Voor woonkostentoeslag is de Huurtoeslagenwet een voorliggende voorziening. De Huurtoeslagenwet wordt uitgevoerd door de Belastingdienst.

Voor de inhoud van de Huurtoeslagenwet en de woonkostentoeslag wordt verwezen naar hoofdstuk 10.

WSF **KINDGEBONDENBUDGET (KGB)**

Bij scholing/opleiding zijn de Wet Studiefinanciering (WSF) en het Kindgebonden budget (KGB) veelal de voorliggende voorzieningen. De regelingen worden uitgevoerd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en de Belastingdienst.

TEGEMOETKOMING STUDIEKOSTEN

ZORGVERZEKERINGSWET **WET LANGDURIGE ZORG**

LENING GKB

Tegemoetkomingen in de studiekosten van de DUO, de provincie en de gemeente zijn eveneens voorliggend aan de Participatiewet.

IOAW, IOAZ, BBZ, WMO

Voor kosten die te maken hebben met ziekte zijn de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg voorliggende voorzieningen.

Voor duurzame gebruiksgoederen is een lening bij de GKB een voorliggende voorziening, in het geval iemand daadwerkelijk een beroep kan doen op de GKB.

Tenslotte voert de gemeente zelf een aantal wetten en regelingen uit, die ten aanzien van de Participatiewet als voorliggende voorzieningen zijn aan te merken. Het gaat om de Ioaw, Ioaz, Bbz en de Wmo.

INFO

Handboek Schulinck

HOOFDSTUK 4. VAN AANMELDING TOT EN MET BESLUIT

POORTWACHTERSFUNCTIE

De aanvraag

Voor de rechtmatigheid van de bijstandsverlening is het van groot belang dat aan het begin van het bijstandsproces wordt vastgesteld, dat de belanghebbende ook daadwerkelijk recht heeft op een bijstandsuitkering. Daarom worden aan de behandeling van de aanvraag strenge eisen gesteld:

- de belanghebbende is verplicht tot het verstrekken van alle gegevens, die nodig zijn om het recht op bijstand vast te stellen, tenzij die gegevens op grond van de Wet eenmalige gegevens uitvraag niet hoeven te worden verstrekt;
- er moet een eenduidige aanvraagprocedure zijn;
- de verstrekte gegevens moeten worden geverifieerd;
- er moet binnen acht weken op de aanvraag worden beslist;
- de door de aanvrager verstrekte gegevens moeten volledig zijn.

EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID

Gedurende de gehele procedure is het van belang dat de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende wordt benadrukt. De aanvrager moet voldoende (relevante) gegevens verstrekken en meewerken aan het onderzoek. Doet hij dat niet, dan wordt de aanvraag niet in behandeling genomen.

FRAUDE ALERTHEID

De Consulent Inkomen dient juist bij de aanvraagprocedure voortdurend op eventuele fraude-aspecten te letten.

DOMICILIE

ART.40 PARTICIPATIEWET

Domicilie beginsel

De gemeente waar de belanghebbende zijn 'woonstede' heeft is gehouden de bijstand te verlenen. Dit begrip komt uit het Burgerlijk Wetboek en brengt onder andere tot uitdrukking dat het moet gaan om een bestendig en vooropgezet verblijf in de gemeente. Het moet gaan om meer dan enkel vertoeven in de gemeente.

Iemand verliest zijn woonstede pas als zijn wil daartoe uit daden blijkt. Een enkele wilsuiking leidt dus niet tot wijziging van de woonstede. Ook bij onder bewindgestelden geldt de feitelijke woon- of verblijfplaats van belanghebbende als bevindgemeente en niet de woonplaats van de bewindvoerder.

Er zijn aanvullende 'daden' nodig. Belangrijke 'daden' zijn: het aanhouden/opzeggen van woonruimte in een gemeente of het zich laten uitschrijven uit het bevolkingsregister.

In het algemeen geldt de voorwaarde dat de belanghebbende in de gemeente staat ingeschreven.

Een postbusnummer als 'verblijfadres' wordt niet geaccepteerd.

Voor dak- en thuislozen geldt een aparte regeling. Deze is opgenomen in Hoofdstuk 5.

Voor binnenschippers in de provincies Groningen, Drenthe en Friesland is de gemeente Groningen de aangewezen gemeente om bijstand aan te vragen.

DOMICILIE GEZIN

Bijstand wordt verleend door de gemeente waar het gezin of de alleenstaande (ouder) zijn woonstede heeft. Als uit daden van een van de partners blijkt dat hij zijn woonstede wil opgeven, bijvoorbeeld wanneer de een (eventueel met kinderen) niet langer met de ander samenwoont, dient de gemeente waar die partner zijn nieuwe woonstede heeft, bijstand te verstrekken. Als het verblijf in die andere gemeente een vooropgezet tijdelijk karakter heeft, wordt de bijstand op de oude voet voortgezet.

NOODOPVANG

Bij de opname in bijvoorbeeld de crisisopvang of de vrouwenopvang (Blijf van mijn Lijfhuis) moet worden vastgesteld of de belanghebbende zijn woonstede heeft opgegeven. Als de belanghebbende niet wil of kan terugkeren naar de (voormalige) woning en een terugkeer ook redelijkerwijs niet te verwachten is, heeft zij haar woonstede prijsgegeven. In dat geval is de gemeente Emmen de bijstandsverlenende gemeente.

Als de belanghebbende wil terugkeren naar de (voormalige) echtelijke woning, is de gemeente van herkomst de bijstandsverlenende gemeente.

INSCHRIJVING WET BASISREGISTRATIE PERSOONSGEGEVENS (BRP)

Wanneer blijkt dat iemand bij het BRP op een ander adres is ingeschreven dan het door hem bij de aanvraag om bijstand verstrekte adres moet het recht op bijstand worden opgeschort en krijgt iemand de gelegenheid om de gegevens in het BRP te wijzigen (artikel 40 Participatiewet).

N.B. Voordat het recht op uitkering wordt opgeschort moet de klant eerst worden gehoord (mondeling of schriftelijk). Dan kan worden gevraagd waarom het adres niet klopt.

Er kan niet worden opgeschort wanneer:

1. de afwijking redelijkerwijs geen gevolgen kan hebben voor het recht op of de hoogte van de bijstand (wel moet je dan bij de afdeling Burgerzaken doorgeven dat het adres niet klopt);
2. de belanghebbende geen verwijt kan worden gemaakt van de verkeerde inschrijving
 - bijvoorbeeld omdat de ex-partner nog wel staat ingeschreven op het adres en zich niet wil laten uitschrijven. Ook in dit geval moet een melding naar Burgerzaken gaan. Ook kan de klant worden geadviseerd om het adres in onderzoek te laten zetten.

- wanneer degene waar de klant bij inwoont geen toestemming wil geven voor de inschrijving op zijn adres.
3. er dringende redenen zijn.

Wanneer iemand een aanvraag indient na een scheiding en hij staat nog ingeschreven op zijn oude adres maar geeft aan feitelijk ergens anders te wonen, wordt daarvan uitgegaan. Wel kan het recht op bijstand dan worden opgeschort en kan de gelegenheid worden gegeven het BRP adres aan te passen. Een redelijke termijn hiervoor is twee weken.

Het feit dat het feitelijke adres en het adres in het BRP afwijken van elkaar kan wel een reden zijn om op huisbezoek te gaan, wanneer er twijfels zijn over het feitelijke adres. Ook wanneer de ex-partner nog staat ingeschreven kan dit reden zijn voor een huisbezoek.

Zie verder in Schulinck voor meer informatie

**INDIENEN VAN DE AANVRAAG
ART.41 LID 1 PARTICIPATIEWET**

Aanvraag procedure

Het verzoek om een bijstandsuitkering wordt door de belanghebbende ingediend bij het UWV WERKbedrijf. Uitgangspunt is dat dit gebeurt via www.werk.nl. Hiervoor heeft iemand een DigiD-code nodig. Wanneer iemand die nog niet heeft, kan deze worden aangevraagd. Het duurt dan vijf dagen voordat iemand de code heeft en de aanvraag kan indienen. Om de ingangsdatum van de uitkering veilig te stellen, kan iemand zich dan telefonisch bij het UWV WERKbedrijf melden en aangeven dat hij een uitkering wil aanvragen en dat hij in afwachting is van een DigiD-code. Zijn naam en adres worden dan genoteerd door het UWV WERKbedrijf en dit wordt dan als datum melding aangemerkt. De klant dient wel meteen nadat de DigiD is ontvangen zich in te schrijven bij het UWV WERKbedrijf en de aanvraag in te dienen.

Alleen wanneer iemand niet de beschikking heeft over een computer of het lukt niet om de aanvraag digitaal in te dienen kan iemand zich persoonlijk melden bij het UWV WERKbedrijf (telefonisch of persoonlijk bij de balie op het Werkplein) en een papieren aanvraagformulier vragen. De medewerker die het aanvraagformulier uitreikt zorgt ervoor dat de meldingsdatum in Sonar wordt gezet.

Is een schriftelijke aanvraag wegens bijzondere redenen niet mogelijk (bijvoorbeeld iemand ligt zwaar gewond in het ziekenhuis) dan kan de aanvraag ambtshalve worden gedaan.

Als een klant binnen 6 maanden na beëindiging van de uitkering opnieuw een uitkering wil aanvragen in verband met einde werk of detentie kan dit door middel van een verkorte aanvraag.

VERKORTE AANVRAAG

VOORWAARDEN

Ook bij een verhuizing binnen de gemeenten in BOCE kan met een verkorte aanvraag een uitkering worden aangevraagd.

De persoonlijke situatie van de klant mag niet gewijzigd zijn.

**TIJDSTIP VAN MELDEN/AANVRAGEN
ART.43 LID 1 PARTICIPATIEWET**

Artikel 43 lid 1 Participatiewet bepaalt dat het recht op bijstand op schriftelijke aanvraag wordt vastgesteld. Volgens vaste jurisprudentie bestaat in beginsel geen recht op bijstand over een periode voorafgaand aan de datum waarop de betrokkene zich heeft gemeld om bijstand aan te vragen of – in voorkomende gevallen – een aanvraag om bijstand heeft ingediend.

ART.44 LID 3 PARTICIPATIEWET

Artikel 44 lid 3 Participatiewet bepaalt dat indien de belanghebbende de aanvraag niet zo spoedig mogelijk indient nadat hij zich heeft gemeld en hem dit te verwijten valt burgemeester en wethouders, in afwijking van het eerste lid, kunnen besluiten dat de bijstand wordt toegekend vanaf de dag dat de aanvraag is ingediend.

Wanneer bij de melding een afspraak wordt gemaakt voor het inleveren van de papieren aanvraag en de belanghebbende verschijnt zonder geldige reden niet op de afspraak en de aanvraag wordt daardoor pas later ingediend, wordt de bijstand pas toegekend vanaf de datum dat de aanvraag is ingediend.

Wanneer iemand zich wel digitaal meldt om een bijstandsuitkering aan te vragen maar de digitale aanvraag pas na 5 werkdagen indient, wordt de bijstand pas toegekend vanaf de dag dat de digitale aanvraag is ingediend.

JONGER DAN 27 JAAR

Jongeren tot 27 jaar hebben een wachttijd van 28 dagen na de melding om een uitkering aan te vragen. In deze periode moeten zij eerst op zoek naar werk of een opleiding.

Wanneer iemand jonger dan 27 jaar de aanvraag niet indient binnen vijf werkdagen na de wachttijd van 28 dagen is de ingangsdatum de dag waarop de aanvraag is ingediend.

Wanneer iemand jonger dan 27 jaar de aanvraag in de wachttijd van 28 dagen indient, wordt de aanvraag pas in behandeling genomen nadat de wachttijd is verstreken. De jongere krijgt dan een hersteltermijn voor de resterende tijd van de wachttijd. Hij/zij moet aantonen wat hij in de resterende tijd gedaan heeft om scholing of werk te vinden.

INGANGSDATUM

Ingangsdatum

In beginsel wordt de bijstand niet met terugwerkende kracht verleend. Dit betekent dat de datum van de melding als

ingangsdatum van de uitkering geldt.

Indien bijzondere omstandigheden aanwezig zijn (bijvoorbeeld wanneer iemand zich buiten zijn schuld niet eerder kon melden) wordt de periodieke uitkering met terugwerkende kracht verleend. Onbekendheid met de wet- en regelgeving is geen bijzondere omstandigheid.

Het is dus belangrijk dat goed wordt vastgelegd wanneer de klant zich heeft gemeld voor het indienen van de aanvraag.

In het geval van een verwijzing/afwijzende beschikking, afkomstig van een sociale verzekeringsinstelling, geldt de meldings-/aanvraagdatum bij die instelling als ingangsdatum voor de bijstandsuitkering.

Wanneer een belanghebbende na verwijzing/afwijzing vanuit een voorliggende voorziening zich niet binnen vijf werkdagen nadat de verwijzing dan wel afwijzing is ontvangen, meldt om een uitkering aan te vragen is sprake van een te late melding. De ingangsdatum wordt dan de datum van melding voor een bijstandsuitkering.

Als een aanvrager zich te laat meldt, in geval zijn WW-uitkering is verstreken, dan gaat de bijstand pas in op het moment van melding.

WET EENMALIGE GEGEVENS UITVRAAG

Bewijsstukken

In het kader van het onderzoek wordt de belanghebbende gevraagd een aantal bewijsstukken te verstrekken. Per 1 januari 2008 is de Wet eenmalige gegevens uitvraag in werking getreden. Op grond van deze wet wil de wetgever voorkomen dat belanghebbenden steeds weer gegevens dienen te overleggen die al lang bekend zijn. Bij ministeriële regeling worden administraties aangewezen met gegevens die de belanghebbende bij de aanvraag van de bijstand niet hoeft te verstrekken.

Dit zijn sinds 1 juli 2013 de volgende gegevens:

- BRP-gegevens (gegevens burgerlijke staat, naam, adres, geboortedatum, geslacht van de aanvrager(s), naam en geboortedatum ouders en kinderen, datum overlijden, nationaliteit, verblijfsrecht);
- gegevens betreffende de inschrijving bij het UWV;
- hoogte bruto uitkering en aanvang en einde uitkering van het UWV;
- betaalspecificatie WW;
- gegevens kinderbijslag;
- ingangsdatum, bruto bedrag Anw;
- ingangsdatum/einddatum AOW, netto bedrag AOW;

- gegevens Participatiewet- IOAW, IOAZ-uitkering;
- gegevens RDW;
- gegevens met betrekking tot het recht op studiefinanciering en diplomagegevens;
- van medebewoners mogen alleen de leeftijd en of ze een studie volgen worden gevraagd.

De lijst kan worden uitgebreid na verloop van tijd.

Bij een aanvraag om algemene bijstand worden in ieder geval de volgende gegevens gevraagd:

- alle (internet)bankafschriften (inclusief spaarrekeningen) van de drie maanden voorafgaand aan de ingangsdatum waaruit het saldo blijkt en de tenaamstelling;
- laatste afschrift spaarrekening als deze ouder dan drie maanden is.

Wanneer iemand een eigen woning heeft:

- hypotheekakte en bewijs hoogte hypotheekbedrag.

Wanneer iemand gewerkt heeft voorafgaand aan de aanvraag:

- ontslagbewijs.

Wanneer sprake is van echtscheiding/einde geregistreerd partnerschap/relatiebreuk:

- gegevens ex-partner;
- gegevens boedelscheiding/echtscheidingsconvenant (inclusief gegevens over de eigen woning)/samenlevingscontract;
- gegevens alimentatie.

Wanneer sprake is van een ex-zelfstandige:

- boekhoudrapporten van de laatste twee jaren en het liquidatierapport (dit is het afsluitende boekhoudrapport waaruit duidelijk wordt of de bedrijfsbeëindiging winst of verlies oplevert);
- uitschrijving KvK (uitschrijving kan niet geëist worden);
- bankafschriften van de zakelijke rekening;
- kopie van laatste aangifte Belastingdienst;
- is/was er een website en is deze nu "uit de lucht". Zo nee wat is de reden;
- zijn er bedrijfseigendommen verkocht (inventaris, auto, voorraad, machines, goodwill, etcetera);
 - hoe is er betaald (per bank, contant?)
- overzicht van eventuele zakelijke schulden.

N.B. Bij een aanvraag om algemene bijstand is het niet nodig om een bewijs van de ziektekostenverzekering in te leveren. Dit kan wel van belang zijn bij een aanvraag om bijzondere bijstand in

verband met ziektekosten.

Indien onvoldoende gegevens aanwezig zijn, wordt dit aan belanghebbende schriftelijk meegedeeld en krijgt hij een hersteltermijn om de gevraagde gegevens alsnog te leveren. Als redelijke termijn voor een hersteltermijn geldt bij een eerste aanvraag een periode van 14 dagen na verzending van de hersteltermijn, tenzij al bekend is dat het niet mogelijk is de gegevens binnen 14 dagen in te leveren. Dan kan de termijn langer worden.

N.B. Er kunnen alleen gegevens worden gevraagd die de klant ook daadwerkelijk heeft. Wanneer de klant geen huurcontract heeft, moet je hier ook niet naar vragen.

NADER ONDERZOEK

Onderzoek bij lopende uitkering/opschorting

Er kan aanleiding bestaan om (tussentijds) een nader onderzoek in te stellen. Dit nadere onderzoek kan bijvoorbeeld worden ingesteld in situaties dat het vermoeden bestaat dat men niet voldoet aan de algemene plicht tot het verstrekken van informatie/inlichtingen, die van belang zijn voor de verlening van de bijstand of de voortzetting ervan. In die situaties dient contact te worden gezocht met het team Handhaving en Invordering.

INKOMSTEN- EN WIJZIGINGSFORMULIEREN

Inkomsten en wijzigingsformulieren

De belanghebbende is verplicht om alle gegevens die van belang zijn voor het recht op bijstand en de hoogte hiervan door te geven. De gegevens worden doorgegeven via twee formulieren: het inkomstenformulier en het wijzigingsformulier.

ART.54 PARTICIPATIEWET

Tijdens de uitkeringsintake wordt een inkomstenformulier en een wijzigingsformulier met daarbij een uitleg over het gebruik van deze formulieren meegegeven. Een telefonische melding is niet voldoende.

INKOMSTENFORMULIER

Iedereen met inkomsten uit arbeid of met wisselende inkomsten moet maandelijks een inkomstenformulier inleveren.

Het formulier moet de eerste werkdag van de volgende maand worden ingeleverd.

Als men geen inkomsten heeft, hoeft men geen inkomstenformulier in te leveren. Dit geldt ook als men vaste inkomsten uit sociale verzekeringsuitkeringen ontvangt. De inkomsten moeten natuurlijk wel bij het begin van de uitkering worden opgegeven.

Wijzigingen in dit inkomen moeten wel worden doorgegeven.

WIJZIGINGSFORMULIER

Meestal zal dit tweemaal per jaar zijn bij de indexering van de uitkering. Deze wijzigingen moeten worden doorgegeven op het inkomstenformulier, niet op het wijzigingsformulier.

Wijzigingen in het vermogen moeten ook op dit formulier worden doorgegeven.

Is het formulier niet op tijd ingeleverd, dan wordt het recht op bijstand opgeschort. De opschorting wordt betrokkene medegedeeld door middel van een brief waarin hem de mogelijkheid wordt geboden om binnen een gestelde termijn alsnog het formulier in te leveren. Als betrokkene hieraan voldoet, wordt de uitkering gewoon weer betaalbaar gesteld. Als hij dit niet doet wordt de uitkering beëindigd.

Als het formulier binnen de hersteltermijn wordt ingeleverd, dan volgt een waarschuwing als het een 1e verzuim in twee jaar betreft. In andere gevallen moet een boete worden opgelegd van de 1e categorie.

Het wijzigingsformulier wordt gebruikt om veranderingen in de woon/leefsituatie door te geven. Te denken valt aan:

- verhuizing;
- verandering van het aantal medebewoners/kinderen;
- tijdelijk verblijf elders;
- wijziging verblijfsrecht;
- start/einde studie inwonende kinderen ouder dan 21 jaar.

Alle wijzigingen die niet te maken hebben met het inkomen of het vermogen, kunnen hierop worden ingevuld.

Wijzigingen dienen binnen vijf werkdagen te worden doorgegeven via het wijzigingsformulier.

Wanneer de wijzigingen niet op tijd worden doorgegeven wordt een boete (of waarschuwing) opgelegd.

INLICHTINGENBUREAU

Inlichtingenbureau

De Stichting Inlichtingenbureau Gemeenten (IB) verzorgt het gegevensverkeer van afdeling Inkomen van de gemeente met het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV, de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en de Belastingdienst (BD) in het kader van de bestrijding van witte fraude.

De werkwijze is als volgt:

De gemeente Emmen levert het uitkeringsbestand aan, aan het IB. Het IB vergelijkt vervolgens de cliëntgegevens (Burgerservicenummer) van de gemeente met de gegevens van de andere instanties. Daarbij kan over een bepaalde periode

samenloop van inkomsten worden geconstateerd (bijvoorbeeld een ontvangen uitkering op grond van de Participatiewet en inkomen uit arbeid in één maand).

Nadat de gemeente Emmen de informatie heeft opgehaald bij het IB, zal zij zelf moeten onderzoeken of ook daadwerkelijk sprake is van misbruik of oneigenlijk gebruik van de uitkering op grond van de Participatiewet.

Maandelijks worden de beschikbare samenloopsignalen gedownload bij het IB.

Deze samenloopgegevens worden vervolgens door medewerkers van het team Uitkeringsverwerking (UV) vergeleken met de gegevens zoals die bekend zijn.

Indien deze gegevens niet met elkaar in overeenstemming zijn, wordt een nader onderzoek ingesteld en wordt eventueel een boete opgelegd en de ten onrechte verstrekte bijstand teruggevorderd.

VALIDATIE

Validatie

Teneinde de poortwachtersrol nog beter vorm te geven en te versterken aan de kop van het aanvraagproces worden de gegevens gevalideerd door de consulent.

Door de consulent worden de nodige bestanden nagegaan, namelijk – bevolking, Suwinet-inkijk, Rijksdienst voor het Wegverkeer, Kamer van Koophandel, eerdere dossiers en eventueel andere openbare bestanden.

Wanneer uit deze validatie blijkt dat geen recht bestaat op een uitkering wordt de aanvraag afgewezen en wordt de klant niet uitgenodigd voor een intake.

Bijzonderheden moeten tijdens het intakegesprek aan de orde worden gesteld.

SOORTEN HUISBEZOeken

Huisbezoeken

Het "Protocol Huisbezoeken" van de gemeente Emmen dient gevolgd te worden zodra in het kader van de dienstverlening of handhaving besloten wordt de belanghebbende thuis te bezoeken. Een huisbezoek wordt altijd met twee personen afgelegd.

Huisbezoeken kunnen om diverse redenen worden afgelegd. Hieronder wordt kort beschreven welke soorten huisbezoeken we kennen.

Een huisbezoek kan worden afgelegd als onderdeel van de dienstverlening (in het kader van het zorgaspect) als de klant

zelf niet in staat is om een bezoek te brengen aan de gemeente, bijvoorbeeld door ziekte. Hiernaast kan een huisbezoek gebruikt worden om de algehele situatie van de klant in kaart te brengen. Een huisbezoek kan worden afgelegd als onderdeel van een verificatiemiddel tijdens het aanvraagproces levensonderhoud of bijzondere bijstand.

Verder kan een huisbezoek kan worden afgelegd als controle-instrument; dit om de rechtmatigheid van de uitkeringsverstrekking vast te stellen. Wanneer sprake is van het toetsen van de rechtmatigheid van de uitkering, wordt dit gedaan door de inkomensconsulent, evt. begeleid door een medewerker handhaving. Een huisbezoek wordt in ieder geval altijd met twee personen afgelegd. Wanneer sprake is van een strafrechtelijk onderzoek, wordt het huisbezoek afgelegd door een sociaal onderzoeker.

In het eerste geval zal het huisbezoek meestal plaatsvinden op verzoek van de klant. In het tweede en derde geval zal het initiatief meestal door Sociale Zaken genomen worden.

Huisbezoeken kunnen zowel aangekondigd als niet aangekondigd plaatsvinden. Op grond van artikel 17 lid 2 Participatiewet is de bijstandsgerechtigde verplicht aan een huisbezoek mee te werken indien het huisbezoek redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de Participatiewet.

Het afleggen van een onaangekondigd huisbezoek is een zeer zwaar verificatiemiddel. Het is daarom alleen toegestaan wanneer dit redelijkerwijs noodzakelijk is. In het algemeen is een onaangekondigd huisbezoek redelijkerwijs noodzakelijk wanneer er aanleiding bestaat om te twijfelen aan de juistheid van door de belanghebbende verstrekte inlichtingen. Door het afleggen van een huisbezoek kan dan ter plekke de feitelijke situatie worden beoordeeld.

Hoewel de belanghebbende op grond van het huisrecht kan weigeren om een huisbezoek toe te staan, betekent dit niet dat zo'n weigering geen gevolgen heeft voor de uitkering.

Aan het niet meewerken van een huisbezoek kunnen eerst gevolgen worden verbonden (in de vorm van weigeren, beëindigen of intrekken van de bijstand) indien voor dat huisbezoek in het individuele geval een redelijke grond bestaat.

Wanneer geen objectieve feiten en omstandigheden bekend zijn op grond waarvan redelijkerwijs kan worden getwijfeld aan de juistheid of de volledigheid van de door belanghebbende voor het vaststellen van de (de omvang van) het recht op bijstand van belang zijnde, verstrekte gegevens bestaat geen rechtvaardiging

voor een huisbezoek.

In het "Protocol" worden richtlijnen gegeven voor het correct uitvoeren van een huisbezoek in het kader van verificatie en controle.

Wanneer er een huisbezoek plaatsvindt in het kader van een rechtmatigheidsonderzoek moet altijd een schriftelijke verklaring worden opgemaakt die wordt ondertekend door de handhaver (en de klant).

ART.52 PARTICIPATIEWET

Voorschot

Naast de verplichte voorschotten zoals die zijn geregeld in artikel 52 Participatiewet kan toch nog een overbruggingsvoorschot worden verstrekt in onder andere de volgende gevallen:

- bij echtscheiding;
- bij beëindiging zelfstandig bedrijf;
- beëindiging detentie;
- bij ex-asielzoekers tot 27 jaar in de zoekperiode.

Deze lijst is niet uitputtend. Op grond van individuele beoordeling kan in andere gevallen ook een voorschot worden verstrekt.

In principe wordt in de volgende gevallen geen overbruggingsvoorschot verstrekt aan een nieuwe cliënt: bij overname van een andere uitkering, tenzij sprake is van of een weekbetaling of bij beëindiging WSF.

Hoogte bedragen:

Alleenstaande: € 50,00 per week.

Alleenstaande (ouder): € 100,00 per week.

Aflossing: De voorschotten worden zo spoedig mogelijk verrekend.

Ingebrekestelling en dwangsom

INGEBREKESTELLING

Een klant kan de gemeente in gebreke stellen wanneer niet binnen de termijn (voor de Participatiewet is dit acht weken) een besluit is genomen op een aanvraag of op een ingediend bezwaarschrift.

Een ingebrekestelling is vormvrij. Er hoeft dus niet op te staan dat het een ingebrekestelling betreft. Een simpel briefje waarop bijvoorbeeld wordt gevraagd hoe lang het nog duurt dat een besluit is genomen kan al als een ingebrekestelling worden aangemerkt. Ook via een e-mail, (schriftelijke) klacht of bezwaarschrift kan een ingebrekestelling worden gestuurd.

DWANGSOM

Er geldt geen termijn voor het geven van de ingebrekestelling, maar de ingebrekestelling mag niet 'onredelijk laat' plaatsvinden (zie verder Schulinck).

Het is niet mogelijk om bij een aanvraag de gemeente bij voorbaat in gebreke te stellen, voor het geval niet tijdig zal worden beslist.

Het is van belang om snel te reageren op een ingebrekestelling. Na de ingebrekestelling heeft de gemeente nog **twee weken** de tijd om een besluit te nemen (als de termijn voor het nemen van een besluit al is verstreken).

Allereerst moet goed geregistreerd worden wanneer de ingebrekestelling is ontvangen. Wanneer de brief per post binnenkomt dan is het belangrijk om de enveloppe met de poststempel te bewaren! Ontbreekt de stempel, stempel dan zelf met de datum van de dag waarop je het stuk op je bureau hebt ontvangen.

Als het besluit niet tijdig is genomen en de gemeente is in gebreke gesteld dan is een dwangsom verschuldigd.

De gemeente moet dan per dag dat te laat een besluit wordt genomen een bedrag betalen. Het gaat om de volgende bedragen:

€ 20,-- (de eerste 14 dagen);

€ 30,-- (de tweede 14 dagen);

€ 40,-- (de derde 14 dagen).

De eerste dag waarover de dwangsom is verschuldigd is:

de dag waarop twee weken zijn verstreken na de dag waarop de termijn voor het geven van de beschikking is verstreken én het bestuursorgaan een schriftelijke ingebrekestelling heeft ontvangen.

BESLUIT INGEBREKESTELLING/DWANGSOM

De medewerker die de aanvraag in behandeling heeft is ook verantwoordelijk voor het nemen van een besluit op de ingebrekestelling en over het betalen van de eventuele dwangsom.

Wanneer na de ingebrekestelling het besluit alsnog binnen twee weken wordt genomen hoeft geen dwangsom te worden betaald. Dit wordt in het betreffende besluit meegedeeld.

Lukt het niet om binnen twee weken een besluit te nemen? Dan moet een dwangsom worden betaald. Dit moet ook in een besluit

aan de klant worden meegedeeld.

In het besluit tot betalen van de dwangsom moet aan de klant worden aangegeven welk bedrag wordt uitbetaald.

Het besluit tot het betalen van een dwangsom dient binnen twee weken na de laatste dag waarover de dwangsom is verschuldigd te worden vastgesteld.

Hoe voorkom je een ingebrekestelling?

Waar mogelijk neem je binnen acht weken een besluit.

Wanneer je inschat dat het niet lukt om binnen acht weken een besluit te nemen, bijvoorbeeld omdat medisch advies moet worden opgevraagd, dan kun je een verdagingsbesluit nemen (natuurlijk voordat de acht weken zijn verstreken). Hierin moet dan een redelijke termijn komen te staan waarbinnen wel een besluit wordt genomen.

Het is ook mogelijk om in overleg met de klant - als het niet lukt om tijdig een besluit te nemen - de termijn te verlengen. Als de klant hiermee akkoord gaat dient dit schriftelijk bevestigd te worden.

HOOFDSTUK 5. BIJZONDERE GROEPEN

<p>ALGEMEEN</p> <p>ART.11 PARTICIPATIEWET</p>	<p><u>Inleiding bijzondere doelgroepen</u></p> <p>Iedere in Nederland woonachtige Nederlander die in zodanige omstandigheden verkeert of dreigt te geraken dat hij niet over de middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien, heeft recht op bijstand. Dit geldt ook voor vreemdelingen aan wie het op grond van de Vreemdelingenwet is toegestaan in Nederland te verblijven, (art.8, onderdelen a tot en met e en l, van de Vreemdelingenwet 2000), met uitzondering van de gevallen bedoeld in artikel 24, tweede lid, van Richtlijn 2004/38/EG.</p> <p>Bepaalde categorieën personen zijn (deels) van het recht op bijstand uitgesloten. Toch kan ook aan uitgesloten personen onder bepaalde voorwaarden bijstand worden verleend. Dit is niet mogelijk als het gaat om vreemdelingen die onrechtmatig in Nederland verblijven.</p>
<p>FREELANCERS, BESCHIEDEN SCHALERS</p> <p>JONGE MOEDERS</p>	<p>Ten aanzien van deze personen gelden enige afwijkende regels. Deze worden beschreven in hoofdstuk 11.</p> <p>Een moeder jonger dan 18 jaar kan geen bijstand krijgen voor haar kind. Zij kan worden doorverwezen naar de Belastingdienst voor het aanvragen van een Kindgebondenbudget (KGB).</p>
<p>VEELPLEGERS</p>	<p><u>Gedetineerden</u></p> <p>Er zijn binnen Drenthe twee centrumgemeenten aangewezen voor de nazorg van ex-gedetineerden, te weten: Emmen en Assen.</p> <p>De nazorg vanuit Emmen strekt zich uit over drie gemeenten, te weten Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen zelf. De nazorg wordt gecoördineerd vanuit een gemeentelijk coördinatiepunt nazorg Z.O. Drenthe.</p> <p>De nazorg richt zich op alle personen die uit detentie komen, die afkomstig zijn uit de gemeente Emmen, Coevorden en Borger-Odoorn of aangeven zich te willen gaan vestigen in deze gemeenten na de invrijheidstelling.</p> <p>Procedure</p> <p>Wanneer een persoon die afkomstig is uit de gemeente Emmen in detentie gaat, wordt er vanuit justitie een melding gemaakt richting het gemeentelijk coördinatiepunt Nazorg van Z.O. Drenthe.</p> <p>Dit coördinatiepunt screent de hulp/zorgvragen van de gedetineerde op vijf gebieden, te weten zorg, inkomen, huisvesting, werk en het geldige legitimatiebewijs.</p>

Voor de werkelijke invrijheidstelling zullen de vijf gebieden met de gedetineerde worden besproken en wordt er vanuit de gemeente ondersteuning geboden om een rustige terugkeer naar de maatschappij te bewerkstelligen voor zowel de gedetineerde zelf als voor de sociale omgeving (openbare orde en veiligheid).

Iemand die gedetineerd wordt heeft geen recht meer op een uitkering. Wanneer de detentie langer dan 30 dagen duurt wordt de uitkering beëindigd.

Dak- en thuislozen

De gemeente Emmen is één van de gemeenten die in Nederland is aangewezen als centrumgemeente voor de bijstandsverlening aan daklozen zonder adres.

HOOFDSTUK 6. LEEFVORMEN EN HOOGTE UITKERING

BIJSTANDSNORM	<p><u>Algemeen</u></p> <p>De hoogte van de algemene bijstand is in beginsel gelijk aan de normen die de wet bepaalt.</p> <p>De hoogte van de norm is afhankelijk van de leeftijd en leefvorm van de belanghebbende.</p>
ART.22A PARTICIPATIEWET	<p><u>Kostendelersnorm</u></p> <p>De norm is afhankelijk van het aantal meerderjarige personen dat hun hoofdverblijf heeft in dezelfde woning.</p>
COMMERCIELE RELATIES	<p><u>Commerciële relaties</u></p> <p>Er is geen sprake van kostendelers wanneer er een commerciële relatie is tussen de kamer(ver)huurder en de kostganger/gever.</p> <p>Factoren die een rol kunnen spelen bij de vraag of sprake is van een commerciële relatie bij kamerverhuur zijn de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• is er een schriftelijke huurovereenkomst en;• wordt een commerciële huurprijs betaald en;• wordt de huur via de bank overgemaakt en;• wordt de huurprijs jaarlijks geïndexeerd. <p>Een richtlijn om te bepalen of sprake is van een commerciële huurprijs is wanneer de huurprijs per maand minimaal gelijk is aan 20% van de echtparennorm per 1 januari van het betreffende jaar.</p> <p>Factoren die een rol kunnen spelen bij de vraag of sprake is van een commerciële relatie bij kostgangers zijn de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• is er een schriftelijke kostgangersovereenkomst en;• wordt een commerciële kostgangersprijs betaald en;• wordt de vergoeding via de bank overgemaakt en;• wordt de prijs jaarlijks geïndexeerd. <p>Een richtlijn om te bepalen of sprake is van een commerciële prijs is wanneer deze per maand minimaal gelijk is aan 20% van de echtparennorm per 1 januari van het betreffende jaar en de kosten van maaltijden per maand voor een alleenstaande volgens de Nibudnormen.</p> <p>Bij lagere bedragen moet een individuele afweging worden gemaakt. Hierbij wordt onder andere rekening gehouden met:</p> <ul style="list-style-type: none">• de grote van de kamer;• of gebruik is gemaakt van het puntensysteem van de huurcommissie;• of het een officieel kamerverhuuradres betreft.

GEEN WOONLASTEN

Geen woonlasten

Als belanghebbende geen huur of hypotheeklasten heeft wordt de uitkering verlaagd met het bedrag van de normhuur zoals opgenomen in de Wet op de huurtoeslag.

Als belanghebbende geen energielasten en/of andere vaste lasten heeft wordt de uitkering verlaagd met de bedragen die door het NIBUD hiervoor zijn vastgesteld.

UITZONDERINGEN OP DE KOSTENDELERSNORM

ART. 22A PARTICIPATIEWET

TIJDELIJKE OPVANG IN CRISISSITUATIE

VERHOGING ALGEMENE BIJSTAND ART. 18 PARTICIPATIEWET

Bijzondere situaties

De norm wordt verlaagd indien dit gezien de omstandigheden noodzakelijk is.

Bij opname van één van de kostendelers in een inrichting ontvangt deze persoon de norm zak- en kleedgeld en wordt de kostendelersnorm voor de achterblijvende inwoners aangepast.

Wanneer een persoon in een crisissituatie voor een korte periode opvang vindt bij familie of vrienden, wordt de bijstandsuitkering van degene die opvangt niet gelijk aangepast. Gedurende de lopende maand en de volgende twee maanden wordt de uitkering van degenen die onderdak verleend, voortgezet volgens de "oude norm". Voor degene die gaat inwonen, wordt de norm gelijk vastgesteld naar de nieuwe situatie. Na drie maanden dient onderzocht te worden of de uitkering moet worden aangepast.

Als een klant na 1 januari 2016 geen recht heeft op de ALO-kop kan bij bijzondere individuele omstandigheden op grond van artikel 18 lid 1 Participatiewet de algemene bijstand worden verhoogd.

HOOFDSTUK 7. OPNAME IN EEN INRICHTING

ALGEMEEN	<u>Inrichting/voorliggende voorzieningen</u> Personen die ter verpleging of verzorging in een inrichting zijn opgenomen, worden niet geconfronteerd met een aantal belangrijke bestaanskosten. Voor deze personen is de geldende bijstandsnorm daarom lager (de zogenaamde zak- en kleedgeld norm).
ART.1 SUB F PARTICIPATIEWET	<u>Inrichting in zin van de Participatiewet</u> Voor wat betreft ziekenhuizen en verpleeg- en verzorgingshuizen et cetera is het duidelijk dat het gaat om inrichtingen in de zin van de wet. Deze inrichtingen richten zich namelijk op het bieden van verpleging of verzorging van daar verblijvende hulpbehoevenden. Lastiger wordt het om vast te stellen of sprake is van een instelling in de zin van de Participatiewet als een 'instelling' zich richt op het bieden van slaapgelegenheden, waarbij de mogelijkheid van hulpverlening of begeleiding gedurende meer dan 12 uur van ieder etmaal aanwezig is. In het algemeen is bijvoorbeeld een serviceflat of slaaphuis geen inrichting ter verpleging en verzorging.
GEEN WLZ-INRICHTING	Het komt steeds vaker voor dat mensen verblijven in een instelling die geen WLZ-inrichting zijn. Hierbij kan gedacht worden aan zorgboerderijen. Als deze mensen een uitkering aanvragen stellen we de norm vast op de zak & kleedgeld norm verhoogd met de toeslag premie Zorgverzekeringswet. Moeten ze daarnaast nog woon- en leefgeld betalen aan de instelling dan mag de zak en kleedgeldnorm plus toeslag verhoogd worden met datzelfde bedrag aan bijzondere bijstand (belast), echter tot uiterlijk de norm waar ze recht op hebben als ze niet in de instelling hadden verbleven. Is deze verhoging niet toereikend voor alle lasten die ze moeten betalen dan zullen ze moeten omzien naar goedkopere woonruimte. Wij verstrekken geen extra bijzondere bijstand voor deze kosten. Dit laatste moet individueel beoordeeld worden.
ZORGBOERDERIJEN	Bewoners van zorgboerderijen krijgen zak en kleedgeld als het verblijf in de zorgboerderij door de Wlz wordt gefinancierd, of als de bewoners meer dan 12 uur individuele begeleiding per etmaal (kunnen) afnemen. In dat niet het geval, dan krijgt hij een norm die past bij zijn woon- en leefsituatie.
VOLLEDIG ZORGPAKKET THUIS (VPT)	Instellingen werken soms ook met een volledig zorgpakket thuis (VPT). Dit betekent dat de zorgbehoevende in principe zelfstandig woont maar wel de zorg krijgt zoals de zorgbehoevende die ook had gehad wanneer hij of zij in de

instelling zou verblijven. Zij hebben dus wel woonlasten maar betalen een eigen bijdrage aan het CAK voor de zorg die zij afnemen. Zij krijgen de bijstandsnorm die geldt voor hun leeftijd en woonsituatie. Bijzondere bijstand voor de eigen bijdrage CAK is in die situatie niet mogelijk.

DOMICILIE

ART. 40 PARTICIPATIEWET

Domicilie

De bijstandsverlening aan een persoon, opgenomen in een inrichting ter verpleging of verzorging, vindt plaats door de gemeente waar de belanghebbende zijn woonplaats heeft als bedoeld in artikel 10, eerste lid en artikel 11 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Als een klant in een andere gemeente wordt opgenomen in een inrichting, is het niet per definitie zo dat die gemeente bijstand gaat verlenen. Uit het feitelijk handelen van de belanghebbende moet blijken dat zijn woonstede wijzigt (opzeggen van de huur, uitschrijving uit het bevolkingsregister et cetera). Als hier geen sprake van is, wordt de bijstandsverlening voortgezet.

Als op voorhand duidelijk is, dat de opname langer gaat duren dan zes maanden, wordt aangenomen dat de belanghebbende praktisch gezien in die andere gemeente zijn domicilie heeft en wordt de bijstandsverlening beëindigd. De belanghebbende moet in de gemeente van feitelijk verblijf een aanvraag indienen.

Was de opnameduur niet vooraf bekend, dan wordt de bijstand na zes maanden verblijf in de andere gemeente beëindigd.

WETTEKSTEN

Als de nieuwe gemeente van oordeel is dat de aanvraag niet door haar in behandeling kan worden genomen, wordt de aanvraag doorgezonden naar de oorspronkelijke gemeente, die de zaak aanhangig maakt bij de burgerlijke rechter of de Kroon. De gemeente van werkelijk verblijf verleent ondertussen de bijstand.

Art. 1, 16 en 40 Participatiewet

GEDWONGEN OPNAME (BOPZ) ART.13 PARTICIPATIEWET

Gedwongen opname (BOPZ)

Bij gedwongen opname bestaat geen recht op algemene bijstand. In deze situaties kan de norm zak- en kleedgeld worden verstrekt in de vorm van bijzondere bijstand inclusief de verhoging voor de zorgverzekering.

NORMERING VOOR JONGEREN BENEDEN 21 JAAR

ART.13 LID 2 PARTICIPATIEWET

Jongeren beneden 21 jaar

Belanghebbenden die jonger zijn dan 21 jaar en in een inrichting verblijven, hebben geen recht op algemene bijstand, omdat hun ouders onderhoudsplichtig zijn. Als er in verband met bijzondere omstandigheden toch kosten moeten worden gemaakt, die niet te verhalen zijn op de ouders, dan kan hiervoor bijzondere bijstand worden verstrekt. Dit geldt zowel voor de eventueel te

verstrekken zak- en kleedgeld als voor de overige te verstrekken bijzondere bijstand. De mogelijkheden tot onderhoudsplicht moeten voorafgaand aan de bijstand worden onderzocht.

De hoogte van de eventueel te verstrekken zak- en kleedgeldnorm (bijzondere bijstand) voor een 18- tot 21-jarige is in bovenstaande gevallen gelijk aan de hoogte van de norm voor een alleenstaande jonger dan 21 jaar ex artikel 20 lid 1 onder a Participatiewet.

**AANHOUDEN
WOONRUIMTE OF OPSLAG INBOEDEL**

Bijzonderheden bij opname

Naast de zak- en kleedgeld uitkering kan aan een alleenstaande, die geen kostendeler is, bijzondere bijstand worden verstrekt voor de doorlopende verschuldigde woonlasten. Hieronder wordt verstaan:

- de huur -/- recht op huurtoeslag
- de kosten van het gas, water en elektriciteit.

Bezien moet worden in hoeverre het aanhouden van de woonruimte noodzakelijk is. Wanneer bij het begin van de opname blijkt, dat cliënt langer dan een zes maanden wordt opgenomen, wordt de noodzaak voor het aanhouden van de woonruimte in principe niet aanwezig geacht. De domicilie wijzigt dan in die van de gemeente van verblijf.

De bijstand wordt verstrekt als bijzondere bijstand. Dat wil zeggen dat rekening dient te worden gehouden met eventuele draagkracht.

NB: Bij een kostendeler moet ook de uitkering van de achterblijvende kostendeler(s) worden aangepast.

WEEKEND VERBLIJF THUIS

Indien een belanghebbende de weekends thuis verblijft, bestaat er recht op: $5/7$ x de zak- en kleedgeldnorm plus $2/7$ x de kostendelersnorm. Verblijft iemand drie dagen per week thuis dan heeft hij recht op $4/7$ x de zak- en kleedgeldnorm plus $3/7$ x de kostendelersnorm. In deze gevallen wordt de apart verstrekte bijzondere bijstand voor de woonlasten naar evenredigheid gecontinueerd.

Als richtlijn voor het aantal 'weekenddagen' thuis geldt de volgende regeling. Vrijdag voor 12.00 uur vertrek uit de inrichting en zondag na 12.00 uur terug geldt als 3 weekenddagen.

**INGANGSDATUM
ZAK- EN KLEEDGELD-UITKERING**

De ingangsdatum van de zak- en kleedgelduitkering is afhankelijk van de omstandigheid of belanghebbende vóór de opname al of niet een bijstandsuitkering ontving. Beschikte

ART.23 LID 2 PARTICIPATIEWET

WETTEKSTEN

belanghebbende direct voorafgaande aan de opname niet over een bijstandsuitkering, dan wordt de uitkering vanaf de datum opname berekend naar de zak- en kleedgeld norm. Genoot de belanghebbende wel een bijstandsuitkering, dan blijft de geldende norm nog van toepassing gedurende de maand van opname en de daarop volgende twee maanden. Daarna wordt de uitkering gewijzigd in de zak- en kleedgeldnorm.

N.B. Dit geldt alleen voor mensen die alleenstaand en geen kostendeler zijn en die gedurende de opname vaste woonlasten moeten blijven doorbetalen (huur, energie). In alle andere situaties moet de uitkering per datum opname worden gewijzigd in de zak- en kleedgeldnorm.

Artt. 13 lid 2 en 23 Participatiewet

GRATIFICATIES

Het is aanvaardbaar om gratificaties bij de inkomstenverrekening buiten beschouwing te laten tot een bedrag conform de vrijstelling van gratificaties door de Belastingdienst.

Alle gratificaties die gedurende het lopende jaar worden ontvangen, worden door Uitkeringsverwerking (UVE) gestaffeld om zodoende de grens te kunnen bepalen.

Een 13-de maand/eindejaarsuitkering is geen gratificatie maar inkomen.

INKOMSTEN UIT (ONDER-) VERHUUR OF HET HEBBEN VAN KOSTGANGERS

ART.33 LID 4 PARTICIPATIEWET

VERMINDERING INKOMSTEN UIT ONDERHUUR

Inkomsten uit commerciële verhuur/kostgangers

Inkomsten uit commerciële verhuur/kostgangers worden in mindering gebracht op de uitkering.

Inkomsten uit verhuur van een woning waar de belanghebbende zelf niet woont, worden volledig aangemerkt als inkomsten.

Er mag rekening gehouden worden met meerkosten vanwege verhoogd energieverbruik vanwege douchen, wassen en elektra door de onderhuurder. Deze meerkosten brengen wij in mindering op de inkomsten uit onderhuur. Voor het berekenen van het verhoogd energieverbruik raadplegen wij het NIBUD:

- kosten douchebeurt op basis van een gasboiler: 1 x per dag
- kosten wassen drie wasmachines per twee weken: 1 van 90 graden en 2 van 40 graden
- meerkosten elektra wordt berekend op basis van het verschil in aantal personen in het huishouden (met of zonder onderhuurder). Bijvoorbeeld een gezin bestaat uit 3 personen en met de onderhuurder uit 4 personen. Dan mag het verschil in elektra tussen een 3- en een 4-persoonshuishouden in mindering worden gebracht op de inkomsten uit onderhuur.

Wij hoeven geen rekening te houden met gemis aan huurtoeslag. Als de verhuurder bij de belastingdienst aantoonbaar is dat het gaat om onderhuur, zal voor de huurtoeslag geen rekening gehouden worden met de inkomsten van de onderhuurder. Er is dan dus geen sprake van gemis in huurtoeslag.

VASTSTELLING RECHT OP BIJSTAND OVER DEEL VAN DE MAAND

ART.45 LID 3 PARTICIPATIEWET

Het recht op bijstand en de hoogte daarvan wordt in principe per kalendermaand vastgesteld. In een tweetal gevallen wordt de hoogte van de bijstand echter over een deel van de maand, waarover recht op bijstand bestaat, vastgesteld, nl.:

- a. de belanghebbende ontvangt voorafgaand aan of volgend op de periode van bijstandsverlening gedurende tenminste 30 dagen geen algemene bijstand omdat hij in het eigen bestaan kan voorzien; of
- b. de belanghebbende heeft voorafgaand aan of volgend op de periode van bijstandsverlening anderszins geen recht op algemene bijstand.

Ad a.

Als bij ingang van de uitkering blijkt dat de belanghebbende voorafgaand aan de ingangsdatum tenminste gedurende 30 dagen over voldoende middelen beschikte om in het eigen bestaan te voorzien, wordt de bijstand over het resterende deel van de maand vastgesteld. De norm wordt naar rato van het aantal dagen bepaald en alleen de middelen die in die maand na de ingangsdatum worden verworven, worden in aanmerking genomen.

Gaat het om (vermoedelijke) beëindiging van de bijstand omdat iemand een baan aanvaardt waarmee hij in het eigen bestaan zal kunnen voorzien, dan geldt het volgende: omdat de bijstand pas definitief kan worden beëindigd als de bijstandsonafhankelijkheid langer dan 30 dagen duurt, wordt de uitkering met ingang van de eerste dag, waarop wordt gewerkt, geblokkeerd. De bijstand wordt verder naar rato over het eerste deel van die maand vastgesteld. Met de middelen die na de blokkeringsdatum worden verworven wordt dan geen rekening meer gehouden. Wordt de belanghebbende binnen 30 dagen weer bijstandsbehoefstig, dan wordt alsnog de bijstand over de gehele kalendermaand vastgesteld. De niet in aanmerking genomen middelen kunnen alsnog met de bijstandsuitkering van de volgende maand worden verrekend.

Indien de belanghebbende aangeeft dat de inkomsten variabel zijn (bijv. oproepkrachten) dan wordt de uitkering gedurende drie maanden geblokkeerd indien de inkomsten boven de norm liggen. **Voorwaarde is wel dat de belanghebbende zijn inkomstenverklaringen blijft inleveren.** Is het inkomen in de vierde maand nog boven de norm, dan wordt de bijstand alsnog ingetrokken met ingang van de datum dat betrokkene aan het werk is gegaan.

Ad b.

Indien zich in een maand de situatie voordoet dat de belanghebbende is uitgesloten van het recht op bijstand (bijvoorbeeld in geval van detentie of omdat beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening), wordt de bijstand over die maand altijd naar rato vastgesteld over het deel waarover

wel recht op bijstand bestaat. Zo wordt voorkomen dat bijstand wordt verleend over een periode waarin geen recht bestaat.

Wanneer de uitsluiting van het recht op bijstand met zekerheid ten hoogste 30 dagen zal duren, wordt bij beschikking aan de belanghebbende meegedeeld dat zijn uitkering over de betreffende maand (of twee maanden als de maandovergang wordt overschreden) naar rato zal worden vastgesteld. Een beëindigingsonderzoek en nieuwe aanvraag na afloop van die periode zijn dan niet nodig.

Gaat de uitsluiting langer dan 30 dagen duren, dan wordt de bijstand per beschikking beëindigd en volgt een beëindigingsonderzoek. Uiteraard wordt ook hier de bijstand over de laatste maand naar rato vastgesteld. Indien de belanghebbende na die (langere) periode van uitsluiting weer bijstandsgerechtigd wordt, dan wordt de tweede bijstandperiode aangevangen met een bijstandsmaand naar rato.

Indien de uitsluiting een partner van een gezamenlijke huishouding betreft, dan zijn de artikelen 24 en 32 Participatiewet van toepassing.

GASTOUDERS

Gastouders

Inkomsten van gastouders worden bruto gekort, tenzij de gastouder al een maandelijks aanslag hiervoor betaalt. Bij het bruto korten wordt door de gemeente de loonheffing volledig afgedragen, zodat zij in principe achteraf geen aanslag meer van de belastingdienst krijgen. Mocht dit toch het geval zijn dan moeten wij hier bijstand voor verlenen.

De inkomsten worden ook volledig gekort zonder rekening te houden met onkosten. Indien er een teruggaaf van de Belastingdienst voor deze onkosten uit gastouderopvang volgt, wordt deze buiten beschouwing gelaten, mits de kosten direct verband houden met de opvang van de kinderen.

PENSIOEN NABESTAANDENPENSIOEN

Pensioen

Afkoop van het nabestaandenpensioen wordt gerekend tot het inkomen. Ga bij het berekenen van het inkomen uit van de te verwachten levensduur van het CBS.

NB: Bij afkoop van het pensioen in verband met het bereiken van pensioengerechtigde leeftijd wordt het bedrag tot het vermogen gerekend. Zie ook vermogen en bijstand.

ALIMENTATIE

Alimentatie

Kinder- en Partneralimentatie wordt altijd gekort als inkomen.

Indien er een belastingaanslag komt in verband met de ontvangen alimentatie moet hier rekening mee worden gehouden.

HOOFDSTUK 9. VERMOGEN EN BIJSTAND

ART.34 PARTICIPATIEWET

Inleiding

Het recht op en de hoogte van de bijstand worden afgestemd op de middelen van de betrokken persoon. Middelen worden onderscheiden in inkomen en vermogen. In een aantal situaties bestaat er voor de gemeente beleidsvrijheid met betrekking tot het vermogen.

TEKORTSCHietEND BESEF VAN VERANTWOORDELIJKHEID

ART.18 LID 2 PARTICIPATIEWET

ART.48 LID 2 SUB B PARTICIPATIEWET

AANSCHAF NOODZAKELIJKE GEBRUIKSGOEDEREN BIJ AANVANG BIJSTAND

Wanneer de belanghebbende in de periode voorafgaand aan de bijstandsaanvraag op een onverantwoorde manier met zijn vermogen is omgesprongen, kan afhankelijk van de individuele omstandigheden - de bijstand worden verstrekt in de vorm van een renteloze geldlening tot het bedrag van de netto uitkering (incl. v.t.) over de periode die te snel is ingeteerd.

De renteloze lening wordt met ingang van de datum toekenning uitkering afgelost met 10% van de norm inclusief vakantietoeslag (let op beslagvrije voet).

Indien de belanghebbende vlak voor of na de bijstandsaanvraag van aanwezig vermogen duurzame gebruiksgoederen heeft aangeschaft, hoeft dit geen gevolgen voor de bijstand te hebben. Voorwaarde is wel dat de aanschaf noodzakelijk was. Feitelijk worden zodoende de kosten van de noodzakelijke aanschaf van het vermogen afgetrokken. Het bedrag dat besteed kan worden voor de inrichtingskosten, is gelijk aan de geldende richtlijnen voor de verlening van bijstand voor woninginrichting.

Deze aftrekmogelijkheid geldt in principe alleen bij een bijstandsaanvraag en niet gedurende een lopende uitkering. Echter in een aantal situaties geldt de aftrekmogelijkheid ook gedurende een lopende uitkering.

Wanneer iemand ten tijde van de bijstandsaanvraag nog geen inrichtingskosten hoefde te maken, omdat hij/zij bijvoorbeeld is opgenomen in een Blijf van mijn Lijf inrichting of in afwachting van de boedelscheiding in de oude woning is blijven wonen, wordt bij de vaststelling van het vermogen rekening gehouden met de noodzakelijke inrichtingskosten bij verhuizing naar een andere woning. Er moet natuurlijk wel sprake zijn van een noodzakelijke verhuizing.

Voor de hoogte van de noodzakelijke inrichtingskosten wordt aangesloten bij de normen die worden toegepast bij de bijstand in de vorm van een geldlening voor inrichtingskosten.

Wel wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van

reservering voor de verhuis- en inrichtingskosten. Wanneer iemand bijvoorbeeld een jaar lang in de oude woning is blijven wonen, kan er van worden uitgegaan dat hij/zij gedurende dat jaar heeft kunnen reserveren voor de inrichting van de nieuwe woning.

**NIET IN AANMERKING TE NEMEN
VERMOGENSBESTANDELEN**

ART.34 LID 2 PARTICIPATIEWET

Bepaalde vermogensbestanddelen tellen bij de vaststelling van het recht op en de hoogte van de bijstand niet mee. Bij de vermogensbepaling wordt met zulke bestanddelen geen rekening gehouden. Het gaat om:

- bezittingen in natura die naar hun aard en waarde algemeen gebruikelijk zijn dan wel voor belanghebbende door individuele omstandigheden noodzakelijk zijn;
- spaargeld dat tijdens de bijstandsperiode is opgebouwd;
- een immateriële schadevergoeding voor zover dit gelet op de hoogte en aard van de uitkering, vanuit het oogpunt van bijstandsverlening aanvaardbaar is;
- vermogen van de belanghebbende van 65 jaar of ouder, dat bestemd is voor de kosten van uitvaart voor zover dit de kosten van de standaard begrafenis/crematie niet overschrijdt en voor zover voor die kosten geen toereikende verzekering is afgesloten. Dit geld moet gestort zijn op een aparte rekening waar hij niet aan kan komen;
- vermogensbestanddelen die een zodanige persoonlijke betekenis hebben voor belanghebbende (bijv. antiek, sieraden en kunstvoorwerpen) dat tegeldemaking niet kan worden gevegd, tenzij, gelet op de waarde, vrijlating uit een oogpunt van bijstandsverlening als onaanvaardbaar moet worden beschouwd. Veelal is het aanvaardbaar verzamelingen en collecties, die in een catalogus geregistreerd staan, te gelde te maken.

Onder algemeen gebruikelijke bezittingen wordt verstaan:

- gebruikelijke huisraad en inboedel;
- de waarde van de auto's (ook 45-kilometerwagens), motoren, brommers, scooters en elektrische fietsen (onder aftrek van € 500,00 zijnde de gemiddelde waarde van een gewone fiets) tot een bedrag van in totaal € 5000,00 die bij de aanvang van de uitkering in het bezit zijn.

De meerwaarde wordt in deze gevallen meegenomen in de vermogensvaststelling. Voor de waarde vaststelling van de auto wordt aangesloten bij de ANWB-lijst. Als een auto niet meer voorkomt op de ANWB-lijst wordt uitgegaan van de gemiddelde prijs op www.autotrack.nl

Wanneer echter voorzienbaar was dat iemand een beroep op bijstand zou moeten doen en hij voor die tijd nog een auto,

motor, brommer, scooter of elektrische fiets aanschaf, wordt de waarde van de auto wel volledig tot het vermogen gerekend.

Onder algemeen gebruikelijke bezittingen wordt niet verstaan:

- vrachtauto;
- aanhangwagen;
- caravan en/of boot.

MATERIËLE SCHADEVERGOEDING

De materiële schadevergoeding wordt, afhankelijk van de aard van de kosten, formeel tot de middelen van belanghebbende gerekend. Het gaat hier meestal om uitkeringen van verzekeringsmaatschappijen als gevolg van bijv.: brandschade, schade aan motorvoertuigen etc. Indien de belanghebbende de schade laat repareren dan wel tot vervanging overgaat, wordt de ontvangen schadevergoeding niet tot het vermogen gerekend.

Als het gaat om gedeerde inkomsten omdat iemand een bepaalde periode niet of minder kan werken worden die inkomsten aangemerkt als inkomsten over die periode.

IMMATERIËLE SCHADEVERGOEDING

**ART.31, LID 2 SUB L & M
PARTICIPATIEWET
ART.34 LID 2 SUB E
PARTICIPATIEWET**

Een immateriële schadevergoeding is bedoeld om de immateriële gevolgen van bijv. een verkeersongeluk te compenseren. De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van o.a.:

- geleden pijn
- gedeerde levensvreugde
- verkorte levensverwachting

In artikel 31, lid 2 sub l & m Participatiewet is bepaald dat niet tot de middelen van belanghebbende worden gerekend:

- een uitkering in verband met geleden immateriële schade voor zover dit, gelet op de aard en de hoogte van de uitkering, uit een oogpunt van bijstandsverlening verantwoord is.

E.e.a. dient per geval beoordeeld te worden.

Wanneer er een schikking is, is het vaak moeilijk om na te gaan welk deel van de schadevergoeding betrekking heeft op materiële schadevergoeding en welk deel op immateriële schadevergoeding. In die situaties kan de oorspronkelijke claim worden opgevraagd en kan aan de hand daarvan de verdeling worden vastgesteld.

BOEDELSCHIEDING

Vaak kan - wanneer de bijstandsverlening het gevolg is van een echtscheiding - het vermogen nog niet meteen worden vastgesteld. Het vermogen wordt dan eerst voorlopig vastgesteld en na de boedelscheiding definitief vastgesteld. De bijstand wordt verstrekt in afwachting van middelen. Het vermogen wordt achteraf per ingangsdatum bijstand vastgesteld.

ERFENIS

Wanneer iemand aanspraak maakt op een erfenis kan het lang

duren voordat daadwerkelijk tot uitbetaling wordt overgegaan. Het vermogen dient dan achteraf ingaande de datum van overlijden van de erflater opnieuw te worden vastgesteld.

INTERINGSTERMIJN

Interen van het vermogen

Wanneer vaststaat dat een belanghebbende voor de aanvraag om bijstand over vermogen beschikte boven de vrijlatingsgrens en hij er redelijkerwijs vanuit kon gaan dat hij een beroep zou moeten doen op een bijstandsuitkering wanneer dit vermogen op was - wordt nagegaan of hij zijn vermogen op een verantwoorde wijze heeft ingeteerd.

Wanneer hij maandelijks niet meer heeft uitgegeven dan 1,5 keer de voor hem geldende bijstandsnorm, wordt aangenomen dat het vermogen op een verantwoorde wijze is ingeteerd. Is sneller ingeteerd? Dan moet worden bekeken of onverantwoord is ingeteerd.

Bij een afwijzing in verband met oververmogen wordt de aanvrager hierover geïnformeerd.

Wanneer de aanvrager verder geen inkomsten heeft kan het aanwezige oververmogen worden gedeeld door 1,5 x de geldende bijstandsnorm (incl. vt). De uitkomst geeft aan hoelang de betreffende interingsperiode is.

TEKORTSCHIETEND BESEF VAN VERANTWOORDELIJKHEID

Wanneer de aanvrager eerder aanvraagt dan volgens deze richtlijn verantwoord is wordt aan de hand van de individuele omstandigheden bekeken of het vermogen verantwoord is ingeteerd. Als de belanghebbende in de periode voorafgaand aan de bijstandsaanvraag op een onverantwoorde manier met zijn vermogen is omgesprongen, kan afhankelijk van de individuele omstandigheden - de bijstand worden verstrekt in de vorm van een renteloze geldlening tot het bedrag van de netto uitkering (incl. v.t.) over de periode die te snel is ingeteerd.

De renteloze lening wordt met ingang van de datum toekenning uitkering afgelost met 10% van de norm inclusief vakantietoeslag (let op beslagvrije voet).

Krediethypotheek

Bij de beoordeling of een belanghebbende aanspraak kan maken op een bijstandsuitkering moet de vraag gesteld worden of belanghebbende in zodanige omstandigheden verkeert of dreigt te geraken, dat hij niet over de middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Ook bij een zelf bewoonde eigen woning kunnen dergelijke omstandigheden zich voordoen.

Een eigen woning vertegenwoordigt echter, na aftrek van de

ART.50 PARTICIPATIEWET

ART.34 LID 2 SUB D PARTICIPATIEWET

daarop rustende schulden, een bepaald vermogen.

N.B.: bij de vaststelling van de overwaarde moet ook de waarde van de spaarhypothek en de beleggingshypothek worden meegenomen.

De belanghebbende beschikt dan over middelen die in aanmerking moeten worden genomen. Eigenlijk is er geen aanleiding om bijstand te verlenen. De belanghebbende heeft immers de mogelijkheid om of zijn huis verder te bezwaren of zijn huis te verkopen.

Het eerste is niet altijd realiseerbaar omdat de bank ook naar het inkomen kijkt en bij het verkopen van het huis dient vervangende woonruimte aanwezig te zijn. Bovendien is het in een aantal gevallen niet redelijk dat de zelf bewoonde woning wordt verkocht of verder te gelde wordt gemaakt.

Voor deze situatie is de mogelijkheid ingevoerd om, als verkoop, bezwaring of verdere bezwaring niet in redelijkheid kan worden verlangd, de bijstandsverlening in de vorm van een geldlening onder verband van hypothek, de zogenaamde krediethypothek, te verstrekken. Er kan ook voor worden gekozen de bijstand in de vorm van een gewone geldlening te verstrekken, maar een krediethypothek biedt extra zekerheid.

Als binnen twee jaar na beëindiging van bijstand onder verband van krediethypothek opnieuw recht bestaat op bijstand, wordt deze verstrekt met toepassing van de "oude" krediethypothek. Daarop voortbordurend kan ook worden afgezien van het opnieuw taxeren van een woning, wanneer de woning in de vorige bijstandsperiode al onderdeel is geweest van de vermogensbepaling. Ook in dit geval mag de periode tussen de beëindigingsdatum en de nieuwe aanvangsdatum niet meer dan twee jaar bedragen.

VASTSTELLEN VAN DE KREDIETHYPOTHEEK

Als de eigenaar/bewoner een aanvraag om bijstand indient, moet bekeken worden of er een krediethypothek gevestigd moet worden. Een aantal criteria is van belang:

- de belanghebbende moet eigenaar en bewoner van de woning zijn;
- van de belanghebbende kan niet in redelijkheid worden verlangd dat hij de woning verkoopt of (verder) te gelde maakt;
- de algemene bijstand moet op jaarbasis meer bedragen dan de maandnorm voor een echtpaar (inclusief VT). De kosten van een eventuele taxatie etc. worden ook als algemene bijstand aangemerkt, behalve als er uitsluitend bijzondere bijstand wordt aangevraagd;
- het vermogen in de woning moet meer bedragen dan het vrij

te laten vermogen.

Uitgangspunt van de berekening is de taxatiewaarde van de woning bij vrije oplevering. Uitgegaan wordt van de taxatiewaarde die geldt voor de WOZ. In bijzondere situaties kan alsnog een beëdigd taxateur worden ingeschakeld, bijvoorbeeld ingeval de woning net ingrijpend is verbouwd en hier bij de bepaling van de WOZ geen rekening mee is gehouden. Op de waarde van het huis moeten in mindering worden gebracht de hypotheekschuld en/of de overige reële schulden die verband houden met het huis en eventueel de contante waarde van de zakelijke rechten, zoals het recht van gebruik en bewoning.

KOSTEN VESTIGING KREDIETHYPOTHEEK

De kosten van eventuele taxatie, de hypotheekakte, de inschrijving van de hypotheek en de bijkomende kosten komen ten laste van de belanghebbende. Voor deze kosten kan bijstand worden verstrekt, als onderdeel van de in totaal te verstrekken geldlening. Deze kosten worden als algemene bijstand aangemerkt, behalve als de verstrekte bijstand uitsluitend bijzondere bijstand betreft. Als na de taxatie blijkt, dat er niet voldoende overwaarde is om een krediethypotheek te vestigen, wordt voor de gemaakte taxatiekosten bijstand om niet verleend.

AFLOSSING, LOOPTIJD EN BEËINDIGING

Na afloop van de bijstandsverlening moet de geldlening maandelijks worden terugbetaald. Uitgangspunt is dat dit in 10 jaar wordt afgelost. Het maandbedrag van de aflossing wordt telkens voor de periode van een jaar vastgesteld. Als het inkomen de van toepassing zijnde bijstandsnorm niet overschrijdt, hoeft er niet te worden afgelost. Als de omstandigheden daartoe aanleiding geven stelt de gemeente, zo nodig tussentijds, de aflossing hoger/lager vast. Hierbij wordt onder andere rekening gehouden met de eventuele bijzondere kosten van de belanghebbende.

Als de belanghebbende gedurende de aflossing nalatig is in het maandelijks betalen van de aflossing, wordt het nog niet afgeloste deel van de lening direct opeisbaar en is daarover ook de wettelijke rente verschuldigd.

De geldlening is niet rentedragend over de periode waarin bijstand werd genoten. Als na afloop van een tienjarige aflossingsperiode een deel van de geldlening nog niet is afgelost, moet helft van de wettelijke rente worden betaald over het nog niet afgeloste deel van de geldlening.

VERKOOP VAN DE WONING

Bij verkoop of vererving van de woning wordt het nog niet afgeloste gedeelte van de geldlening en de bijgeschreven rente direct afgelost.

Wegens bijzondere omstandigheden van sociale of medische aard

of werkaanvaarding elders, kan de gemeente toestemming geven om een andere woning te kopen.

Als de woning wordt verkocht tegen een prijs die normaal is in het economisch verkeer en de opbrengst lager is dan het restant bedrag van de geldlening en rentevordering, wordt het verschil kwijtgescholden.

BEREKENING TERUGBETALING (OUDE) KREDIETHYPOTHEKEN VAN VOOR 1-1-96

Hierbij dient het inkomen afgezet te worden tegen de voor betrokkene geldende bijstandsnorm. Rekening dient te worden gehouden met buitengewone kosten als het eventuele gemis aan woonkostentoeslag. Van het verschil dient 45% voor de betaling van de verschuldigde rente en aflossing te worden aangewend. Als rentepercentage wordt genomen het op het moment van beëindiging geldende percentage. Het behoeft dus niet het veelal in de beschikking genoemde percentage van 6% te zijn.

De aflossing bedraagt altijd 4%.

Indien de bedragen van de berekende de rente en aflossing minder zijn dan de berekende 45%, dan kan betrokkene volledig aan de betalingsverplichting voldoen. Bedraagt de berekende draagkracht minder dan de verschuldigde rente en aflossing, dan wordt het bedrag dat betrokkene kan betalen als eerste aangewend voor betaling van de rente. Het bedrag van de meerdere verschuldigde rente is niet rentedragend.

Doordat dan niet op de krediethypotheek wordt afgelost blijft deze hetzelfde en wordt deze verhoogd met niet betaalde rente, totdat de krediethypotheek is volgelopen. Indien bij uitstel van betaling de nog openstaande geldlening samen met de ontstane rentevordering meer is dan het bedrag dat indertijd als kredietruimte is vastgesteld, wordt het meerdere buiten invordering gesteld.

De rente dient berekend te worden van de hoofdsom en de aflossing van het nog openstaande bedrag van het restant van de geldlening (restant hoofdsom staat op de brief van afdeling debiteuren die eens per jaar aan cliënt verzonden wordt).

OPGAVE STAND KREDIETHYPOTHEEK AAN BELANGHEBBENDE

Na afloop van het kalenderjaar wordt aan de belanghebbende opgave gedaan van de stand van de geldlening en de rentevordering. Ook bij de beëindiging van de bijstand wordt een dergelijke opgave verstrekt.

WOONWAGENS EN WOONSCHEPEN

Voor de taxatie van woonschepen en woonwagens wordt gebruik gemaakt van de daartoe aangewezen taxateur.

Bij overwaarde wordt de bijstand in de vorm van een geldlening verstrekt.

N.B. Ook hier geldt de vrijlating als genoemd in artikel 34 lid 2 sub d Participatiewet.

HOOFDSTUK 10. LOONKOSTEN

WOONKOSTEN EN HUURTOESLAG

Woonkosten en huurtoeslag

Woonkosten behoren tot de noodzakelijke kosten van het bestaan. Uitgangspunt is dat de algemene bijstandsuitkering in combinatie met huurtoeslag voorziet in de woonkosten. Bij de duurdere subsidiabele woningen blijft een groter deel van de woonkosten ten laste van de huurder.

Indien (nog) geen of onvoldoende aanspraak op huurtoeslag bestaat, kan via de bijzondere bijstand een tijdelijke woonkostentoeslag worden verstrekt.

Voor de hoogte van de woonkostentoeslag wordt aangesloten bij de Wet op de huurtoeslag.

WOONKOSTENTOESLAG HUURWONING

Woonkostentoeslag huurwoning

Ondanks de voorliggende voorziening op grond van de Wet op de huurtoeslag kan het voorkomen dat vanuit de bijzondere bijstand een bijdrage in de woonkosten moet worden verstrekt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als de huur boven de maximum huur ligt om voor huurtoeslag in aanmerking te komen. Voor de berekening van de woonkostentoeslag wordt aangesloten bij de systematiek van de Wet op de huurtoeslag.

TE HOGE HUUR

Wanneer de huur van een woning hoger is dan de maximale huur voor huurtoeslag, bestaat er geen recht op huurtoeslag. In dat geval kan voor de duur van één jaar woonkostentoeslag worden verstrekt. Voorwaarde daarbij is dat men moet omzien naar een goedkopere woning. Dit wordt in de beschikking opgenomen.

Als betrokkene in redelijkheid geen goedkopere woonruimte kan verkrijgen, is verlenging van de woonkostentoeslag mogelijk.

De te verstrekken woonkostentoeslag is aanvullend op het voor eigen rekening blijvende deel van de woonkosten. Dat deel is gelijk aan het verschil tussen de maximumhuur in de Wet op de huurtoeslag en de daarbij behorende maximale huurtoeslag.

De huur boven de maximum huur wordt 100% vergoed.

Er dient rekening gehouden te worden met het eventuele oververmogen/inkomen boven de bijstandsnorm. Dit geldt voor 100% als draagkracht.

JONGEREN TOT 23 JAAR

Voor jongeren tot 23 jaar geldt een apart maximum huurbedrag en een aparte tabel.

Wanneer een jongere een woning huurt boven het op hem van toepassing zijnde maximum huurbedrag kan in het algemeen geen woonkostentoeslag worden verstrekt.

Hiervan kan worden afgeweken wanneer de individuele situatie van de jongere en/of zijn gezin daartoe aanleiding geven. Voorwaarde is dat wordt omgezien naar goedkopere wel onder de huurtoeslaggrens vallende woonruimte. Uitgangspunt is dat van een jongere tot 23 jaar mag worden verwacht dat hij op kamers gaat wonen. Voor een jong gezin met kind(eren) is kamerbewoning geen passende woonsituatie.

Afhankelijk van de individuele omstandigheden kan worden besloten om als overbrugging een woonkostentoeslag te verstrekken totdat nieuwe woonruimte is gevonden (maximaal 12 maanden) of totdat recht bestaat op (meer) huurtoeslag, omdat de leeftijd van 23 jaar is bereikt.

NALATIGHEID AANVRAGEN HUURTOESLAG

Als men nalatig is geweest in het benutten van de huurtoeslagmogelijkheden, bepalen de individuele omstandigheden of en in welke mate een woonkostentoeslag kan worden verstrekt. Indien om deze reden geen woonkostentoeslag wordt verstrekt, dan wordt bijstand in de vorm van een geldlening verstrekt voor deze kosten.

Bovendien kan nu op ieder moment van het jaar huurtoeslag worden aangevraagd.

ZELFSTANDIGE WOONRUIMTE

Evenals bij de huurtoeslag kan er slechts een woonkostentoeslag worden verstrekt als men 18 jaar of ouder is en zelfstandige woonruimte bewoont.

Van een zelfstandige woonruimte is sprake ingeval van: één-gezinswoningen, appartementen, flats e.d. met een eigen toegang, toilet en keuken.

Bewoners van door de minister aangewezen wooneenheden (geen zelfstandige woonruimte) kunnen echter wel in aanmerking komen voor huurtoeslag/woonkostentoeslag.

Kamerbewoners, bewoners van verzorgingshuizen komen niet voor een woonkostentoeslag in aanmerking.

Bewoners van woonboten komen niet in aanmerking voor huurtoeslag, woonkostentoeslag is wel mogelijk.

HOOGTE THEORETISCHE WOONKOSTENTOESLAG

Voor de vaststelling van de (theoretische) woonkostentoeslag kan Grip op Participatiewet worden geraadpleegd.

OVERVERMOGEN

Het vermogen boven het vrij te laten vermogen moet volledig van de woonkostentoeslag worden afgetrokken. Er wordt voor 100% rekening mee gehouden.

INKOMEN BOVEN BIJSTANDSNORM

Het gedeelte van het inkomen dat de geldende bijstandsnorm

IS DRAAGKRACHT

overtreft wordt volledig op de theoretische woonkostentoeslag in mindering gebracht. Dat geldt ook voor de woonkostentoeslag die wordt verstrekt in geval van een te hoge huur.

INKOMSTENVRIJLATING

Bij de berekening van de huurtoeslag worden alle belaste inkomsten in aanmerking genomen, dus ook de vrijgelaten inkomsten.

Bij de vaststelling van de hoogte van de woonkostentoeslag blijven deze inkomsten buiten beschouwing. Dat geldt ook wanneer er een woonkostentoeslag wordt verstrekt in geval van een huur die hoger is dan de van toepassing zijnde maximumhuur. Wanneer iemand door de inkomstenvrijlating minder huurtoeslag ontvangt, kan een aanvullende woonkostentoeslag worden verstrekt.

WOONKOSTEN EIGEN WONING

Woonkosten eigen woning

Bewoners van een eigen woning (of woonboot) kunnen ook in aanmerking komen voor een woonkostentoeslag.

Daarmee wordt bereikt dat zij, nu er voor deze categorie geen recht bestaat op huurtoeslag, hetzelfde deel van hun inkomen aan woonkosten voldoen als huurders.

Ook de woonkostentoeslag eigen woning wordt verstrekt als bijzondere bijstand.

Er kan een woonkostentoeslag worden verstrekt wanneer het inkomen van de bewoner van een eigen woning door **onvoorziene omstandigheden** lager wordt en hij als gevolg daarvan zijn woonkosten niet meer kan betalen en het redelijkerwijs niet van de bewoner kan worden verlangd de woning te verkopen.

HOGЕ WOONKOSTEN

Indien de woonkosten hoger zijn dan de maximum huur voor huurtoeslag, kan de woonkostentoeslag in beginsel slechts gedurende één jaar worden verstrekt.

Voorwaarde daarbij is dat men omziet naar goedkopere huisvesting waarvan de kosten beneden de maximum huur voor huurtoeslag liggen.

Verlenging van de woonkostentoeslag is mogelijk, als betrokkene in redelijkheid geen goedkopere woonruimte heeft kunnen verkrijgen.

Er kunnen zich situaties voordoen waarin het als onredelijk moet worden aangemerkt de verhuisvoorwaarde op te leggen. In dat geval kan van de verhuisvoorwaarde worden afgezien. Een voorbeeld van een situatie waarin dit aan de orde kan zijn is in geval betrokkene in een aangepaste woning woont.

WOONKOSTEN

Gebruik voor de berekening van de woonkostentoeslag de berekening op Grip op Participatiewet. De woonkosten waarmee bij de berekening van de woonkostentoeslag rekening wordt

gehouden, zijn:

- hypotheekrente (geen aflossing)
- eigenaarsdeel onroerende zaakbelasting (OZB)
- premie brand- en opstalverzekering
- waterschapslasten
- rioolrechten
- erfpachtcanons
- en voorzover van toepassing;
- liftinstallatie
- algemeen beheer en administratie (bij flatgebouw en appartementen).

HYPOTHEEKRENTE

Alleen de rente die betrekking heeft op de aankoop van de woning of de verbetering van de woning mag worden meegenomen. De hoogte van de rentelasten wordt bepaald door het rentepercentage te vermenigvuldigen met de restant hypotheekschuld.

WOONKOSTENTOESLAG

De berekeningswijze van de woonkostentoeslag is gelijk aan die bij huurwoningen. Hetzelfde geldt voor de vraag in hoeverre met een eigen inkomen boven de norm en de inkomsten van huisgenoten rekening moet worden gehouden. Zie hiervoor de vorige paragraaf.

TERUGGAVE INKOMSTENBELASTING/ PREMIEHEFFING

ART.58 PARTICIPATIEWET

Er wordt van de belanghebbende verwacht dat hij om een voorlopige teruggave vraagt. Deze teruggave dient dan maandelijks op de woonkostentoeslag in mindering te worden gebracht. Via een bewakingsonderzoek moet worden nagegaan wat de definitieve teruggave is geweest.

Ook wanneer de belanghebbende geen voorlopige teruggave heeft aangevraagd wordt een schatting gemaakt van de te verwachten voorlopige teruggave en wordt hier meteen rekening mee gehouden.

Wanneer de belanghebbende geen voorlopige teruggave krijgt en ook geen schatting kan worden gemaakt van de te verwachten voorlopige teruggave wordt als voorwaarde bij de toekenning van een woonkostentoeslag opgenomen, dat de bewoner bij de belastingdienst moet verzoeken om een teruggave 'Inkomstenbelasting' en/of 'Premies volksverzekeringen'. Dit verzoek moet worden gedaan in verband met de fiscale aftrekbaarheid van te betalen of betaalde hypotheekrente. In de beschikking moet worden aangegeven dat wanneer men bericht heeft omtrent de teruggave, dit moet worden doorgegeven aan Sociale Zaken. De teruggave kan worden teruggevorderd tot het bedrag dat aan woonkostentoeslag is verstrekt. Via een bewakingsonderzoek moet altijd worden nagegaan of er een teruggave is gevraagd en of deze is verkregen.

Als woonkostentoeslag is verstrekt, wordt de teruggave wegens hypotheekrente (als die volledig betrekking heeft op het bijstandstijdvak) beschouwd als inkomen.

Is sprake van een teruggave in verband met hypotheekrente, terwijl geen woonkostentoeslag is verstrekt, dan vindt geen terugvordering plaats. Als door de teruggave oververmogen ontstaat, moet daarop worden ingeteerd.

PREMIES/SUBSIDIES

De door het rijk verstrekte premies op de aankoop van een woning zijn bedoeld als een tegemoetkoming in de verschuldigde bedragen voor rente en aflossing. Deze premies dienen voor zover ze moeten worden toegerekend aan de verschuldigde rentelasten, op het bedrag van de woonkosten en niet op de woonkostentoeslag in mindering te worden gebracht. De toerekening dient plaats te vinden aan de hand van de verhouding van de voor een bepaald jaar verschuldigde bedragen voor rente en aflossing.

Met de premies/subsidies wordt rekening gehouden als ze betrekking hebben op een periode van bijstandsverlening.

PROCEDURES

Ter vaststelling van de woonkosten dienen bewijsstukken aanwezig te zijn, zoals bijvoorbeeld: kopie hypotheekakte, stand van de hypotheekschuld en de rente-nota.

Met het oog op de teruggave inkomstenbelasting/premieheffing volksverzekeringen dient via een heronderzoek te worden bekeken wat de teruggave is geweest.

VORM VAN BIJSTAND

De bijstandsverlening vindt zo veel mogelijk plaats in de vorm van een krediethypotheek (zie hoofdstuk 9). Als een krediethypotheek geen mogelijkheid is, wordt afhankelijk van de situatie een van de andere vormen van bijzondere bijstand toegepast.

GEEN WOONKOSTEN

Geen woonkosten

Als er geen huur of hypotheeklasten zijn (of deze worden door een ander betaald), wordt de uitkering verlaagd met het bedrag van de normhuur zoals opgenomen in de Wet op de huurtoeslag. Als er geen gas-, energie- en waterlasten zijn (of deze worden door een ander betaald), dan wordt de uitkering verlaagd met de bedragen die door het NIBUD hiervoor zijn vastgesteld. Het bedrag wordt jaarlijks per 1 januari vastgesteld.

Het komt voor dat een (ex-)echtgenoot van een bijstandscliënt, vooruitlopend op de boedelscheiding, geheel of gedeeltelijk de woonkosten betaalt.

Naar aanleiding van een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep d.d. 20 februari 2002 (JABW 2001, nr.180) mag dit niet worden aangemerkt als inkomen maar moet dan worden

aangesloten bij artikel 27 Participatiewet: het ontbreken van woonkosten.

Bij woonkosten boven de maximum huur voor huurtoeslag moet, ondanks de betaling van de onderhoudsplichtige, aan de bijstandsverlening toch de voorwaarde worden verbonden om te zien naar goedkopere huisvesting.

HOOFDSTUK 11. ZELFSTANDIGEN/BESCHEIDEN SCHALERS

BESLUIT BIJSTANDVERLENING ZELFSTANDIGEN 2004	<u>Zelfstandigen</u> De bijstandsverlening voor zelfstandigen is geregeld in het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004.
AANVRAAG BBZ	Ten aanzien van de bijstandsaanvraag voor zelfstandigen gelden de normale bepalingen voor de bijstandsaanvraag. Als extra informatie kan een ondernemersplan (bij een startende zelfstandige) of boekhoudrapport (bij gevestigde zelfstandigen) worden gevraagd.
ADVIES	Aan het Instituut van het Midden- en Kleinbedrijf (IMK) kan (bedrijfseconomisch) advies worden gevraagd. Voor zelfstandigen in de land- en tuinbouw wordt bedrijfseconomisch advies gevraagd aan de Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
VERPLICHTINGEN	Naast de algemene verplichtingen op grond van de bijstandswet heeft een zelfstandige nog een aantal extra verplichtingen <ul style="list-style-type: none">• het verlenen van medewerking die redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitvoering van het Bbz 2004 of de voortzetting daarvan;• voldoen aan de voorwaarden die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatige bedrijfs- of beroepsuitoefening;• het voeren van een behoorlijke administratie en daar desgevraagd inzage in te verlenen;• binnen zes maanden na afloop van het boekjaar moet het boekhoudrapport van het desbetreffende boekjaar worden overgelegd. Een zelfstandige die ten minste een half jaar zijn bedrijf niet uitvoert, is verplicht zich te houden aan de normale arbeidsverplichtingen van de Participatiewet (artikelen 9, 10 en 17 van de Participatiewet en de artikelen 38 en 39 Bbz 2004).
MAATREGELEN	In de Afstemmingsverordening is geregeld in welke gevallen een maatregel kan worden opgelegd.
NIET NAKOMEN VAN VERPLICHTINGEN	Het is niet de bedoeling dat de maatregelen bij het niet nakomen van de verplichtingen de bedrijfsvoering in gevaar brengen. Het gaat er dus om, een evenwicht te vinden tussen een werkzame maatregel en het zo veel mogelijk continueren van de normale bedrijfsvoering. Op een gemotiveerd verzoek om uitstel van betaling kan de gemeente reageren door tijdelijk geheel of gedeeltelijk uitstel van het betalen van rente en/of aflossing te verlenen.

SCHULDBEKENTENIS

Als sprake is van bijstandsverlening in de vorm van een geldlening, wordt een schuldbekentenis opgemaakt om duidelijk te maken dat er sprake is van wederzijdse wilsovereenstemming.

VOORBEREIDING

Een uitkeringsgerechtigde die vanuit de bijstand een eigen bedrijf wil beginnen en (nog) niet in staat is om middels een ondernemingsplan aannemelijk te maken dat de start verantwoord is, kan een zogeheten voorbereidingsperiode worden toegekend. In deze periode kunnen onder begeleiding verplichte cursussen (tot ondernemer) worden gevolgd, of bijvoorbeeld een marktonderzoek worden gedaan. Voor eventueel te maken kosten kan, na onderzoek en in overleg met de begeleidende instantie een voorbereidingskrediet worden verstrekt voor noodzakelijk te maken kosten bij de voorbereiding.

Het voorbereidingstraject valt uiteen in de volgende stappen:

- Intake en/of entreetoets
- Individuele begeleiding en scholing, zoals cursus zelfstandig ondernemen
- (Tussen)rapportage begeleidende instantie
- Ondernemingsplan, uitmondend in een Bbz 2004-aanvraag.

Bbz-aanvraag: het traject mondt meestal uit tot een indiening van een aanvraag om in aanmerking te komen voor startersfaciliteiten in het kader van het Bbz 2004.

VOORWAARDEN

De gemeente beoordeelt:

1. of het snelste, meest blijvende en goedkoopste uitstroomtraject is gekozen en;
2. wat de haalbaarheid van het traject is en;
3. verplichte begeleiding door externe organisatie.

Mogelijkheden:

1. vrijstelling arbeidsverplichtingen genoemd in artikel 9 en 10 Participatiewet (artikel 2 lid 3 Bbz 2004)
2. onder begeleiding een ondernemingsplan maken
3. marktonderzoek verrichten
4. mogelijkheid tot vergoeding voorbereidingskosten in overleg met begeleidende instantie.

WERKZAAMHEDEN

In overleg met Sociale Zaken, begeleidende instantie en de aanvrager kunnen kleinschalige werkzaamheden uitgevoerd worden, mede ter ondersteuning van het maken van het ondernemingsplan. Er zal een goede administratie moeten worden bijgehouden.

BUREAU ZELFSTANDIGEN

Het bureau zelfstandigen kan eventuele kandidaten (laten) begeleiden naar een mogelijke start naar zelfstandig

ondernemerschap.

Bedrijfs- of beroepsmatige activiteiten van bescheiden omvang

UITGANGSPUNTEN

In het kader van bijstandsverlening kan, onder bepaalde voorwaarden, toestemming worden verleend om met behoud van een uitkering op grond van de Participatiewet bedrijfs- of beroepsmatige activiteiten van bescheiden omvang te verrichten (de zgn. bescheiden schalers).

Voor markthandelaren, die niet gelijk gesteld kunnen worden met de overige bescheiden schalers, zijn nadere regels opgesteld.

UITVOERING

De medewerkers Bbz van het Bureau zelfstandigen van de afdeling Werk zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van deze regeling.

De werkzaamheden zijn van bescheiden omvang als:

- de activiteiten niet meer dan 19 uur per week in beslag nemen en;
- het inkomen (= netto fiscale winst) niet meer dan € 5.900,-- per jaar bedraagt.

BESCHEIDEN OMVANG

Het maximum van 19 uur per week geldt zowel voor de werkloze werknemer als diens partner tezamen. Anders zou het immers zo zijn dat zij gezamenlijk een normale arbeidstijd (38 uur per week) als zelfstandige werkzaam zijn. Dit is in strijd met de bedoeling van de Participatiewet. Als de werkzaamheden en/of het inkomen uit deze werkzaamheden de hiervoor beschreven grenzen overschrijden moet cliënt voor de volgende keuze worden gesteld:

- de werkzaamheden worden teruggebracht tot bescheiden schaal; of
- de werkzaamheden worden uitgebouwd, waarbij cliënt eventueel een beroep zou kunnen doen op het Bbz 2004.

TOESTEMMING

Voorwaarde voor het met behoud van uitkering verrichten van werkzaamheden als bescheiden schaler is dat de werkzaamheden geen belemmering vormen voor het aanvaarden van arbeid in loondienst. De werkzaamheden moeten indien nodig zonder problemen beëindigd of naar de avonduren verschoven kunnen worden. Slechts indien er medische, sociale of andere omstandigheden zijn, die een belemmering vormen voor de uitstroom naar arbeid, kan een ontheffing worden verleend van één of meer arbeidsvoorwaarden.

VOORWAARDEN

Naast de voorwaarden gericht op het aanvaarden van arbeid in dienstbetrekking, moet tevens afhankelijk van wat in de branche gebruikelijk is aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- aanvragen van een omzetbelastingnummer;

- ingeschreven zijn bij de Kamer van Koophandel;
- voldoen aan de vestigingsverplichting;
- het voeren van een deugdelijke boekhouding. In principe moet men zich bij laten staan door een administratiekantoor.

Naast de voorwaarden die gericht zijn op het aanvaarden van arbeid in dienstbetrekking moet tevens, afhankelijk van wat in de branche gebruikelijk is, worden voldaan aan de volgende voorwaarden;

- er mag geen sprake zijn van concurrentievervalsing. Er moeten dus reële prijzen gevraagd worden voor de geleverde producten of diensten. Het mag niet zo zijn dat een cliënt de producten of diensten onder de prijs aanbiedt, waardoor concurrenten kansloos zijn;
- de werkzaamheden moeten in principe een inkomen opleveren waardoor vermindering van bijstand mogelijk wordt. Leidt men structureel verlies dan wordt hieraan niet voldaan.

VERREKENING VAN INKOMSTEN

De inkomsten worden verrekend met de uitkering. Dit kan op twee manieren, te weten:

- door fictief een inkomstenkorting toe te passen op basis van prognoses. Achteraf wordt aan de hand van de jaarcijfers een herberekening gemaakt;
- door maandelijks aan de hand van de door cliënt op te stellen verlies- en winstrekening de werkelijke inkomsten te korten.

Met de cliënt worden afgesproken op welke wijze de inkomstenkorting plaatsvindt.

VERMOGEN

De bepalingen in de Participatiewet omtrent de vrijlating van vermogen blijven van toepassing.

AANSLAG BELASTINGDIENST

Aangezien over de netto winst nog belastingen en premies verschuldigd zijn, is het mogelijk dat alsnog een aanslag door de Belastingdienst wordt opgelegd. Hiervoor kan, nadat een verzoek om kwijtschelding door de belastingdienst is afgewezen, eventueel bijzondere bijstand worden verstrekt. Voorwaarde is dat zowel een afschrift van de aanslag als de aangifte wordt overlegd. De eventuele belastingteruggave die het gevolg is van een geleden verlies moet op grond van artikel 31 Participatiewet buiten beschouwing gelaten worden. Dit geldt niet wanneer bijzondere bijstand is verstrekt voor posten die op de verlies- en winstrekening voorkomen.

UITVOERINGSREGELS

Voor de volgende kostensoorten zijn regels opgesteld: personeelskosten, vervoerskosten, huisvestingskosten, reclamekosten, algemene kosten, afschrijvingen en financieringskosten.

Personeelskosten

Aangezien sprake is van het bedrijfs- of beroepsmatig verrichten van werkzaamheden op bescheiden schaal is het aannemen van personeel in strijd met de bedoeling van de regeling. Zou personeel worden aangenomen dan ontplooit cliënt zich feitelijk als zelfstandige, zodat de uitkering op grond van de Participatiewet beëindigd zou moeten worden. Het opvoeren van de post personeelskosten kan daarom niet geaccepteerd worden. Vorenstaande geldt ook voor het uitbesteden van werk. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt indien dit in een bepaalde branche gebruikelijk is.

Vervoerskosten

Alleen zakelijke vervoerskosten zijn acceptabel. Gelet op het karakter van de werkzaamheden moet een auto altijd als privé worden aangemerkt. Hij kan nooit als bedrijfsactief worden opgevoerd. De auto/vervoerskosten kunnen opgevoerd worden tot een bedrag welke de Belastingdienst ook accepteert.

Voorwaarde voor acceptatie is wel dat cliënt een kilometerstaat bij de verlies- en winstrekening voegt. Wanneer de vervoerskosten in de verlies- en winstrekening lager zijn dan de vastgestelde norm, dan wordt dit lagere bedrag aangehouden.

Huisvestingskosten

Gelet op de omvang van de werkzaamheden zijn huisvestingskosten, behoudens bijzondere omstandigheden, niet acceptabel. Slechts wanneer dit in de branche gebruikelijk is, kan hiervan bij uitzondering worden afgeweken. Dit wordt individueel bezien.

Reclamekosten

Met name in het kader van de concurrentievervalsing is het noodzakelijk dat een maximum gesteld wordt ten aanzien van de op te voeren reclamekosten. Als acceptabel wordt aangemerkt maximaal 5% van de bruto winst. Dit percentage geldt ook voor startende ondernemers in het kader van het Bbz 2004.

Algemene kosten

Onder algemene kosten worden bijvoorbeeld de kosten van abonnementen verstaan. Het is niet mogelijk om regels te vervaardigen die op alle algemene kosten van toepassing zijn. Daarom moet individueel beoordeeld worden wat acceptabel is. Voorwaarde is dat cliënt in de jaarrekening een specificatie opneemt waarin deze kostensoort is opgenomen. Dit om inzichtelijk te krijgen of de opgevoerde kosten niet betrekking hebben op privé-uitgaven of investeringen. Deze mogen vanzelfsprekend niet als bedrijfskosten aanvaard worden.

Afschrijvingen en financieringskosten

Wat als afschrijvingskosten wordt aanvaard is afhankelijk van wat als bedrijfsactiva wordt aanvaard. Afschrijvingen van duurzame gebruiksgoederen en financieringskosten (rente, geen aflossing) worden alleen geaccepteerd wanneer de investeringen door de Bbz-medewerker noodzakelijk worden geacht.

Op middelen die niet als bedrijfsmiddelen worden aanvaard, is geen afschrijving mogelijk. Wanneer middelen als privé en gedeeltelijk als bedrijfsmiddel worden gekenmerkt is slechts gedeeltelijke afschrijving mogelijk.

Bij de verlies- en winstrekening dient een gespecificeerde afschrijvingsstaat gevoegd te worden.

HOOFDSTUK 12. BOETES EN MAATREGELEN

BOETES

Boetes

Bij wijzigingen in de persoonlijke situatie of in de inkomenssituatie is de cliënt verplicht een wijzigings-, dan wel een inkomstenformulier in te leveren. De cliënt heeft de plicht om wijzigingen tijdig te melden. Vanaf 1 januari 2013 is in de Participatiewet, IOAW en IOAZ geregeld wat de consequenties zijn van het niet voldoen aan de inlichtingenplicht (dit houdt in dat de belanghebbende de gemeente moet informeren over alles wat van belang kan zijn voor het recht op uitkering). De gemeente heeft nog maar weinig beleidsvrijheid en is verplicht een boete op te leggen.

WIJZIGINGSFORMULIER

Wijzigingen in de persoonlijke situatie dienen met behulp van een wijzigingsformulier binnen zeven dagen na het ontstaan van de wijziging door de cliënt te worden verstrekt.

Wordt de wijziging niet doorgegeven en is hierdoor te veel bijstand verstrekt, dan moet een boete worden opgelegd.

Als de klant de wijziging wel heeft doorgegeven, maar niet binnen zeven dagen en dit niet heeft geleid tot te veel bijstandsverstrekking kan een waarschuwing gegeven worden. Deze waarschuwing kan worden opgelegd in plaats van een boete, als het de eerste keer in een periode van twee jaar betreft.

INKOMSTENFORMULIER

Inkomsten uit arbeid dienen op het inkomstenformulier te worden doorgegeven.

Deze cliënten vallen onder de verplichte doelgroep, hetgeen inhoudt dat deze cliënten, zolang sprake is van inkomsten uit arbeid, elke maand een inkomstenformulier moeten inleveren.

Als iemand die niet verplicht was een inkomstenformulier in te leveren (omdat hij/zij geen inkomsten ontving) aan het werk gaat of op een andere manier inkomsten krijgt, dan moet hij dit uiterlijk de eerste werkdag van de volgende maand doorgeven via een inkomstenformulier. Gebeurt dit niet tijdig en wordt hierdoor teveel bijstand verstrekt dan moet een boete worden opgelegd.

Wanneer iemand al de verplichting heeft om maandelijks een inkomstenformulier in te leveren dan moet hij het inkomstenformulier uiterlijk de eerste werkdag van de tweede daaropvolgende maand inleveren.

Iedereen die verplicht is maandelijks een inkomstenformulier in te leveren en dit op de 15e van de maand nog niet heeft gedaan krijgt een herinnering waarin staat dat hij het formulier uiterlijk de eerste werkdag van de volgende maand moet inleveren om te voorkomen dat een boete moet worden opgelegd.

Wordt het inkomstenformulier niet tijdig ingeleverd, dan wordt het recht op uitkering opgeschort en een hersteltermijn geboden om het formulier alsnog binnen één week in te leveren.

Wordt het inkomstenformulier binnen de hersteltermijn ingeleverd dan kan de uitkering worden uitbetaald en moet een waarschuwing worden gegeven. Is sprake van recidive binnen twee jaar dan wordt de minimale boete opgelegd.

Is het formulier ook binnen de hersteltermijn niet ingeleverd dan wordt het recht op bijstand ingetrokken omdat het recht op bijstand niet meer is vast te stellen (N.B. omdat op grond van artikel 54 lid 1 Participatiewet de uitkering maximaal acht weken mag worden opgeschort, moet het recht op bijstand nu worden ingetrokken op grond van artikel 54 lid 3 Participatiewet).

Voorbeeld: als het inkomstenformulier over de maand februari niet tijdig (niet op 1 maart) is ingeleverd krijgt betrokkene rond de 15e van maart een blokkeringsbericht met de mededeling om het formulier alsnog vóór 1 april in te leveren. Dit wordt vermeld op de uitkeringsspecificatie. Is het formulier ook op 1 april niet ingeleverd dan krijgen ze nog een hersteltermijn om dit binnen een week in te leveren. De uitkering wordt nu vanaf 1 februari opgeschort.

Als het niet (tijdig) inleveren van het inkomstenformulier niet heeft geleid tot een te hoog bedrag aan bijstandsverlening, dan kan de eerste keer worden volstaan met het opleggen van een waarschuwing, als het de eerste keer in een periode van twee jaar betreft.

PROCEDURE BOETE

Procedure opleggen boete bij teveel verstrekt bedrag aan uitkering

Als het voornemen bestaat om een boete op te leggen van meer dan €340,00 moet de klant de gelegenheid worden geboden zijn zienswijze hierover te geven. Deze zienswijze kan de klant schriftelijk of mondeling kenbaar maken. De klant moet dan wel op zijn zwijgrecht worden gewezen en het rapport of proces-verbaal op grond waarvan wordt overwogen een boete op te leggen moet worden toegezonden.

HOOGTE BOETE

De hoogte van de boete betreft een percentage van het benadelingsbedrag (dit is het bedrag dat als gevolg van de schending van de inlichtingenplicht ten onrechte is ontvangen).

Bij recidive (in de afgelopen vijf jaar is eveneens een boete opgelegd of in de afgelopen tien jaar is een gevangenisstraf opgelegd) kan de boete worden verhoogd tot 150%.

MATE VAN VERWIJTBAAARHEID

Bij het vaststellen van de boete moet worden gekeken naar de mate van verwijtbaarheid. Er moet worden beoordeeld of sprake is van opzet, grove schuld, normale gemiddelde verwijtbaarheid of verminderde verwijtbaarheid.

OPZET

Opzet is het willens en wetens handelen of nalaten in strijd met de inlichtingenplicht. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als bewust informatie is verzwegen om er geldelijk gewin aan over te houden. Ook is sprake van opzet als iemand een ander doel had, maar om dat doel te bereiken noodzakelijkerwijs de inlichtingplicht moet overtreden.

GROVE SCHULD

Grove schuld is een in laakbaarheid aan opzet grenzende mate van verwijtbaarheid en omvat mede de grove onachtzaamheid leidend tot het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht.

**NORMALE GEMIDDELDE
VERWIJTBAAARHEID**

Als geen sprake is van opzet, grove schuld of verminderde verwijtbaarheid, dan is sprake van normale gemiddelde verwijtbaarheid. Daarbij hoort een boete van maximaal 50% van het benadelingsbedrag. Hier valt ook de "kennelijke vergissing" onder.

**VERMINDERDE
VERWIJTBAAARHEID**

Kon betrokkene redelijkerwijs weten dat hij in overtreding was? Is hij goed voorgelicht, en zo nee, mocht hij ervan uit gaan dat hij de juiste voorlichting kreeg? In het Boetebesluit sociale zekerheidswetten worden factoren genoemd die in ieder geval aanleiding moeten zijn voor verminderde verwijtbaarheid:

- betrokkene verkeerde in onvoorziene en ongewenste omstandigheden, die niet tot het normale levenspatroon behoren en die hem weliswaar niet in de onmogelijkheid brachten om aan de inlichtingenplicht te voldoen, maar die emotioneel zo ontwrichtend waren dat hem niet volledig valt toe te rekenen dat de inlichtingen niet tijdig of volledig zijn verstrekt (bijvoorbeeld: ziekhuisopname of overlijden van partner of kinderen);
- betrokkene verkeerde in een zodanige geestelijke toestand dat hem de overtreding niet volledig valt aan te rekenen;
- betrokkene heeft wel inlichtingen verstrekt, die echter onjuist of onvolledig waren, of heeft anderszins een wijziging van omstandigheden niet onverwijld gemeld, maar uit eigen beweging alsnog de juiste inlichtingen verstrekt voordat de overtreding is geconstateerd, tenzij de betrokkene deze inlichtingen heeft verstrekt in het kader van toezicht op de naleving van een

inlichtingenverplichting.

OVERZICHT MAXIMALE BOETE

Mate van verwijtbaarheid	Kenmerken	Max. % van benadelingsbedrag	Maximale boete
Opzet	Willens en wetens	100%	€ 81.000,-
Grove schuld	Grove onachtzaamheid	75%	€ 8.100,-
Normale gemiddelde verwijtbaarheid	Geen opzet, wel verwijtbaarheid, kennelijke vergissing	50%	€ 8.100,-
Verminderde verwijtbaarheid	Zie werkwijze verminderde verwijtbaarheid	25%	€ 8.100,-

UITSpraak CENTRALE RAAD VAN BEROEP (CRvB) 11 JANUARI 2016

In deze uitspraak heeft de CRvB beslist dat de hoogte van de bijstandsboete zo moet worden vastgesteld, dat een betrokkene deze binnen een redelijke termijn kan betalen. Zo wordt voorkomen dat het opleggen van een boete tot gevolg heeft dat een betrokkene zeer langdurig op het absolute minimum moet leven. De CRvB gaat uit van een maximale termijn van twee jaar. Bij de vaststelling van de termijn moet ook rekening gehouden worden met de mate van verwijtbaarheid van betrokkene.

- Bij opzet geldt een termijn van vierentwintig maanden.
- Bij grove schuld geldt een termijn van achttien maanden.
- Bij normale verwijtbaarheid geldt een termijn van twaalf maanden.
- Bij verminderde verwijtbaarheid geldt een termijn van zes maanden.

Voor het aflossingsbedrag wordt uitgegaan van het volledig bedrag boven de beslagvrije voet. Heeft betrokkenen een bijstandsuitkering dan is het aflossingsbedrag 10% van de van toepassing zijnde norm. Met eventuele andere verplichtingen wordt geen rekening gehouden. Eventueel vermogen moet worden gebruikt voor het betalen van de boete. Of betrokkene andere schulden heeft is niet van belang.

AFZIEEN OF MATIGEN BOETE

De wet stelt een algemene verplichting tot het opleggen van een boete voorop. Uitzonderingen moeten echter mogelijk zijn als voor de betrokkene onaanvaardbare consequenties zouden optreden. Uit het woord "dringend" blijkt dat er wel iets heel bijzonders en uitzonderlijks aan de hand moet zijn, wil een afwijking van het algemene principe gerechtvaardigd zijn. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan dus niet op voorhand worden vastgelegd. Er kan worden gedacht aan de financiële of sociale gevolgen voor belanghebbende en/of diens gezin. Daarbij moet worden opgemerkt dat ernstige financiële gevolgen op zichzelf geen reden zijn om van een verlaging af te

zien, omdat dit inherent is aan het opleggen van een boete.
Bij het opleggen van een boete moet altijd wel worden gekeken naar de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van persoon en gezin.

Bij het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid wordt geen boete opgelegd.

AFZIEN BOETE BIJ DRINGENDE REDEN

Als er dringende redenen zijn kan ook worden afgezien van het opleggen van een boete. Het moet hierbij wel gaan om een bijzondere uitzonderlijke situatie.

In situaties waarbij je afziet van een boete vanwege dringende redenen moet wel altijd een waarschuwing worden gegeven. Dit is nodig om recidive te kunnen vaststellen.

MATIGEN BOETE BIJ VERMINDERDE VERWIJTBAARHEID

Wanneer sprake is van verminderde verwijtbaarheid kan de boete worden gematigd.

Voorbeelden van situaties waarin sprake kan zijn van verminderde verwijtbaarheid:

- als door de gemeente onvoldoende informatie is verstrekt, waardoor betrokkene niet kon weten dat hij met het verzuim de inlichtingenplicht zou schenden (NB de gemeente heeft niet onvoldoende informatie verstrekt als de informatie niet mondeling is gegeven maar wel schriftelijk aan de klant is verstrekt);
- als de betrokkene wel inlichtingen heeft verstrekt, maar die inlichtingen onjuist of onvolledig waren, of anderszins een wijziging van omstandigheden niet onverwijld heeft gemeld, maar uit eigen beweging alsnog de juiste inlichtingen heeft verstrekt voordat de overtreding is geconstateerd. Als iemand de juiste informatie alsnog verstrekt in het kader van een onderzoek naar de naleving van de inlichtingenplicht is hier geen sprake van;
- als de betrokkene wel mondeling de inlichtingen heeft verstrekt, maar ondanks het verzoek om dit ook schriftelijk te doen door middel van het inkomsten- of wijzigingsformulier dit niet heeft gedaan. In dit geval is de gemeente wel op de hoogte van de informatie en kan vooruitlopend op de schriftelijke bevestiging hierop actie worden ondernomen, zodat niet onnodig teveel bijstand wordt verstrekt.

GEEN VERMINDERDE VERWIJTBAARHEID

Er is geen sprake van verminderde verwijtbaarheid als iemand de Nederlandse taal onvoldoende beheerst en daardoor de brieven/informatie niet begrijpt. Ook wanneer iemand gedurende langere tijd niet in staat is zijn belangen te behartigen is geen sprake van verminderde verwijtbaarheid. Hij dient er dan voor te zorgen dat een ander zijn zaken regelt.

**AANTONEN VERMINDERDE
VERWIJTBAAKHEID**

Het ontbreken van of vermindering van verwijtbaarheid moet door betrokkene kunnen worden aangetoond of op een andere manier verifieerbaar zijn.

VERREKENING

Als iemand nog een bijstandsuitkering van de gemeente heeft mag de boete worden verrekend met de uitkering. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de beslagvrije voet. Bij recidive in de Ioaw en Ioaz wordt geen rekening meer gehouden met de beslagvrije voet.

Als bij iemand die een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangt sprake is van recidive mag gedurende drie maanden de beslagvrije voet opzij worden gesteld, in die zin dat de gemeente gedurende één maand de recidiveboete zonder inachtneming van de beslagvrije voet verrekent. De daarop volgende twee maanden wordt de recidiveboete op een dusdanige wijze verrekent dat de belanghebbende beschikking houdt over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm. Dit is geregeld in de 'Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Coevorden 2015'.

AFLOSSING BOETE

Aangezien de boete geen preferente vordering is, verdient het de voorkeur om - wanneer iemand nog een uitkering ontvangt van de gemeente - het aflossingsbedrag eerst in mindering te brengen op de boete.

HOOFDSTUK 13. TERUGVORDERING EN BESLAG

TERUGVORDERING ART.58 PARTICIPATIEWET ART.60 PARTICIPATIEWET AFDELING 4.4.1. ALGEMENE WET BESTUURSRECHT	<u>Inleiding</u> Het college kan kosten van bijstand terugvorderen op basis van een aantal in de Participatiewet, Ioaw en Ioaz genoemde redenen. Uitgangspunt is dat teveel en ten onrechte betaalde bijstand altijd wordt teruggevorderd. Per 1 januari 2013 moeten de kosten van bijstand die het gevolg zijn van schending van de inlichtingenplicht worden teruggevorderd. Vanaf 1 oktober 2009 is de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht in werking getreden. Hierin is geregeld waar een terugvorderingsbesluit aan moet voldoen, de betalingstermijnen, de mogelijkheid tot uitstel van betaling, verjaring van vorderingen, de mogelijkheid tot verrekening, aanmaningen en dwangbevel.
ONDERGRENS VORDERINGEN	Als de vordering minder dan € 50,-- bedraagt wordt afgezien van terugvordering, behalve wanneer nog kan worden overgegaan tot verrekening met de uitkering en wanneer de terugvordering is ontstaan door schending van de inlichtingenplicht.
BRUTO/NETTO VORDERING ART.58 LID 4 PARTICIPATIEWET	Betreft de terugvordering een uitkering die in het lopende boekjaar teveel/ten onrechte is verstrekt, dan is het mogelijk de premies en loonheffing te verrekenen en kan de uitkering netto teruggevorderd worden. Het teveel/ten onrechte verstrekte bedrag moet dan wel in hetzelfde boekjaar terugbetaald worden. Is het boekjaar verstreken en is er nog een (restant)schuld, dan moet de vordering worden verhoogd met de door de dienst over de restantschuld afgedragen loonheffing. Belanghebbenden kunnen het verschil tussen netto en bruto terugvordering terugvragen van de belastingdienst.
NIET FRAUDEVORDERING	Als de terugvordering niet te wijten is aan de klant (bijvoorbeeld omdat achteraf inkomsten of vermogen is ontvangen) wordt alleen het netto bedrag teruggevorderd.
TERUG- EN INVORDEREN BIJ NIET-VRIJWILLIGE BETALING	Het uitgangspunt bij terugvordering van teveel of ten onrechte verleende bijstand is dat in één keer moet worden terugbetaald. Als dit niet mogelijk is kan de debiteur om uitstel van betaling vragen. Er kan dan een onderzoeksformulier debiteuren worden toegestuurd aan de klant en aan de hand daarvan kan worden bekeken of uitstel van betaling kan worden verleend, eventueel onder de voorwaarde dat de vordering in termijnen wordt betaald.
INVORDERINGSKOSTEN	Dwanginvordering brengt extra kosten met zich mee. De

vordering kan dan worden verhoogd met invorderingskosten. De kosten van een dwangbevel worden niet in rekening gebracht bij de debiteur.

Pas wanneer wordt overgegaan tot beslaglegging worden wel kosten in rekening gebracht.

Aangesloten wordt bij de Invorderingswet waarin de kosten zijn bepaald op 15% van het uitstaande saldo met een minimum van € 45,-- en een maximum van € 680,--.

Indien bij de beslaglegging inschakeling van een gerechtsdeurwaarder nodig is, komen die kosten, waaronder begrepen de incassokosten, eveneens voor rekening van de belanghebbende.

Dit dient te worden opgenomen in het terugvorderingsbesluit.

HOOGTE AFLOSSING

Aflossingsbedrag

Het aflossingsbedrag voor iemand met een inkomen op bijstandsniveau is vastgesteld op 10% van de geldende bijstandsnorm inclusief v.t.

Voor iemand die zak- en kleedgeld ontvangt wordt het aflossingsbedrag bepaald op 50% van de zak- en kleedgeldnorm.

Voor debiteuren die een inkomen hebben dat hoger is dan de bijstandsnorm wordt uitgegaan van een aflossingsbedrag van 50% van het inkomen boven de bijstandsnorm met een minimum van 10% van de bijstandsnorm inclusief v.t.

BESLAGVRIJE VOET

Bij de vaststelling van het aflossingsbedrag moet rekening worden gehouden met de beslagvrije voet. De debiteur moet altijd kunnen blijven beschikken over een inkomen gelijk aan of hoger dan de beslagvrije voet. Als beslag ligt op de uitkering van de debiteur dient de gemeente zich tegenover de beslaglegger te beroepen op verrekening.

VERREKENING

Bij debiteuren die een uitkering ontvangen kan de vordering worden verrekend met de uitkering. Om te voorkomen dat iemand doordat het aflossingsbedrag wordt vastgesteld op 10% van de bijstandsnorm maandelijks een inkomen heeft onder de beslagvrije voet wordt het vakantiegeld dan meteen uitbetaald.

Als een debiteur ook nog op andere schulden aflost dient te worden bekeken in hoeverre hier rekening mee moet worden gehouden. Uitgangspunt moet zijn dat een debiteur door de aflossing op een schuld bij sociale zaken niet in een uitzichtloze financiële situatie komt. Als sprake is van noodzakelijk te achten extra financiële lasten, kan de hoogte van het aflossingsbedrag worden gematigd. Hierbij kan bijvoorbeeld worden geacht aan de betaling van een huurachterstand. Wanneer de klant de woning uit wordt gezet als hij de huurachterstand niet betaald kan hiermee rekening worden gehouden.

KREDIETHYPOTHEEK

Voor de aflossing van een krediethypotheek zie hoofdstuk 9.

BESLAGLEGGING

Wanneer een andere schuldeiser beslag gaat leggen op het inkomen (geen bijstand) van de debiteur en hij kan als gevolg daarvan niet meer aan zijn aflossingsverplichtingen voldoen, wordt overgegaan tot beslaglegging.

HERONDERZOEK

Als geen aflossingscapaciteit is vastgesteld wordt na 12 maanden een heronderzoek gedaan.

Wanneer wel aflossingscapaciteit is vastgesteld maar de inschatting op basis van carrièreperspectief, leeftijd of anderszins is dat wijzigingen in de financiële situatie te verwachten zijn waardoor mogelijk meer afgelost kan worden, wordt over 12 maanden een heronderzoek gedaan.

Is er wel aflossingscapaciteit maar op termijn geen zicht op hogere aflossing is dan wordt geen nieuw heronderzoek gedaan.

Als recht op kwijtschelding bestaat wordt na 36 (of 60) maanden een heronderzoek gedaan.

Als bij het heronderzoek blijkt dat de aflossingscapaciteit van debiteuren met een inkomen hoger dan de bijstandsnorm met minder dan € 10,-- per maand stijgt wordt het bedrag niet aangepast.

In de volgende situaties wordt het aflossingsbedrag niet aangepast:

- als de financiële situatie van de debiteur ten tijde van een heronderzoek ongewijzigd is ten opzichte van het moment waarop het aflossingsbedrag is vastgesteld.
- als de vordering binnen 36 maanden (bij leningen voor schulden of duurzame gebruiksgoederen) of 60 maanden (bij overige vorderingen) kan worden afgelost.

INLICHTINGEN AFLOSSINGSCAPACITEIT DEBITEUREN

Aan de debiteur wordt de mogelijkheid geboden om een aflossingsregeling te treffen als hij de vordering niet in een keer kan terugbetalen. In dat geval wordt aan de debiteur een brief toegezonden met het verzoek om gegevens die nodig zijn om de aflossingscapaciteit vast te stellen aan te leveren.

KWIJTSCHELDING VAN VORDERINGEN

Kwijtschelding van vorderingen

Niet fraudevorderingen kunnen na 60 maanden conform de aflossingsafspraken te hebben afgelost worden kwijtgescholden. Voor leningen voor duurzame gebruiksgoederen geldt een termijn van 36 maanden. Voorwaarde is wel dat daadwerkelijk is afgelost op de vordering. Als gedurende een bepaalde periode uitstel van betaling is verleend wordt deze periode niet

meegenomen bij het vaststellen van de aflossingsperiode.

Behoudens bijzondere omstandigheden worden vorderingen conform onderstaand schema kwijtscholden.

Soort vordering	Aflossingsbedrag	Kwijtschelding
Geldlening voor duurzame gebruiksgoederen	10% van de bijstandsnorm inclusief v.t. of 50% van het verschil tussen het inkomen en de bijstandsnorm met een minimum van 10% van de bijstandsnorm.	Nadat 36 maanden conform de aflossingsafspraken is afgelost. Bij gezinshereniging moet 75% van de totale lening worden afgelost met een maximum bedrag van € 4.500,00. Er moet wel minimaal 36 termijnen zijn afgelost. Wanneer de aflossing wordt onderbroken door de aflossing van een boete wordt nadat de boete is afgelost verder gegaan met de eerstvolgende termijn.
Niet fraudeschulden	Zie voorgaande	Na 60 maanden conform de aflossingsafpraak te hebben afgelost.
Fraudeschulden	Zie voorgaande	Na 120 maanden conform de aflossingsafpraak te hebben afgelost of wanneer iemand 50% van de schuld ineens aflost, is kwijtschelding in bijzondere situaties mogelijk. Hiervoor moet een individuele afweging worden gemaakt en overleg worden gepleegd met een kwaliteitsmedewerker.

Boete	Zie voorgaande	Geen kwijtschelding mogelijk.
Samenloop van vorderingen (geldleningen en niet-fraudeschulden)	Zie voorgaande	Afhankelijk van de soort schulden is kwijtschelding na 36/60 maanden mogelijk afhankelijk van de laatste vordering.

NB. Iemand moet altijd blijven beschikken over een inkomen gelijk aan de beslagvrije voet. Niet in alle gevallen kan dus het aflossingsbedrag worden vastgesteld op 10% van de bijstandsnorm.

GEEN KWIJTSCHELDING

Een vordering wordt niet kwijtgescholden als:

- niet wordt afgelost conform de gemaakte aflossingsafspraken. Bij niet nakoming van de aflossingsafspraken wordt overgegaan tot gerechtelijke invordering en wordt het gehele bedrag teruggevorderd, tenzij alsnog de achterstallige termijnen en de invorderingskosten worden betaald. Onder aflossen conform de aflossingsafspraken wordt dus verstaan het betalen van het aflossingsbedrag zonder dat hiervoor moet worden overgegaan tot gerechtelijke invordering/beslaglegging.
- sprake is van recidive. Wanneer iemand binnen een periode van 10 jaar opnieuw fraudeert wordt de tweede vordering volledig teruggevorderd.
- iemand in het bezit is/komt van een dusdanig vermogen dat hij de vordering ineens (voor een groot deel) terug kan betalen. In deze situaties wordt het volledige bedrag ineens teruggevorderd. Wanneer vervolgens niet wordt betaald zal beslag gelegd worden op bijvoorbeeld het banktegoed of de woning/auto/caravan etc.

HERONDERZOEK

Er wordt ambtshalve (middels een heronderzoek) of op verzoek bekeken of iemand recht heeft op kwijtschelding. Het teveel betaalde wordt teruggestort naar de debiteur.

VORDERINGEN OP GROND VAN ARTIKEL 58 LID 2 PARTICIPATIEWET

Vorderingen die ontstaan nadat iemand geld krijgt uit een boedelscheiding of erfenis dienen ineens te worden terugbetaald zodra vermogen vrijkomt. Als de debiteur niet in staat is het bedrag ineens terug te betalen (omdat het vermogen voordat tot terugvordering wordt overgegaan al is opgemaakt) wordt aangesloten bij de richtlijnen voor kwijtschelding die bij fraudevorderingen gelden. Het onverantwoord opmaken van het vermogen terwijl bekend is dat de verstrekte bijstand dient te worden terugbetaald zodra het vermogen wordt ontvangen, wordt gelijkgesteld aan fraude. Het hele bedrag aan

teruggevorderde bijstand moet worden terugbetaald.

VOORLICHTEN KLANTEN

Het is belangrijk dat debiteuren op de hoogte worden gebracht van de mogelijkheden van kwijtschelding. Als bekend is dat het restantbedrag wordt kwijtgescholden indien de debiteur zich houdt aan de aflossingsafpraak zal hij gemotiveerder zijn om zich te houden aan deze afspraak.

DRINGENDE REDENEN

Indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn kan worden besloten geheel of gedeeltelijk van terugvordering af te zien. Dit geldt ook voor fraudevorderingen.

Hiermee dient zeer terughoudend te worden omgegaan. Gedacht kan worden aan een debiteur die een ziekte heeft met een korte levensverwachting.

Om de laatste maanden van zijn/haar leven iets draaglijker te maken kan worden overgegaan tot kwijtschelding (of kan worden besloten geheel af te zien van terugvordering).

KWIJTSCHELDING BIJ PROBLEMATISCHE SCHULDENSITUATIE

Voor niet fraudevorderingen kan nog in een aantal situaties worden overgegaan tot het gedeeltelijk van terugvordering of gedeeltelijk van verdere terugvordering van bijstand af te zien.

Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn, indien:

- redelijkerwijs is te voorzien dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden; of
- redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen (behoudens vorderingen als gevolg van verwijtbaar gedrag), van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen, en de vordering van de gemeente tenminste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.

Deze bepalingen bieden de mogelijkheid om in geval van een problematische schuldensituatie mee te werken aan een minnelijke schuldregeling. Bij de beoordeling of wordt meegedaan aan het verzoek om een regeling te treffen dient rekening te worden gehouden met het feit dat wanneer een schuldregeling niet mogelijk is (omdat de gemeente weigert mee te werken) de debiteur een beroep kan doen op de WSNP.

NB. verwijtbare schulden zoals fraudeschulden zijn buiten deze regeling gehouden. Ook wanneer de vordering door pand of hypotheek is gedekt wordt niet afgezien van terugvordering.

Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van terugvordering wordt ingetrokken of gewijzigd indien:

- niet binnen twaalf maanden nadat het besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen; of
- de belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet in

- overeenstemming met de schuldregeling voldoet; of
- onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de juiste verstrekking tot een ander besluit zou hebben geleid.

GEDURENDE VIJF JAAR NIET AFGELOST

Ook kan tot buiten invordering stellen worden overgegaan indien een debiteur gedurende vijf jaar niet aan zijn betalingsverplichting heeft voldaan en ook niet aannemelijk is dat hij deze op enig tijdstip zal verrichten. Deze situatie doet zich bijvoorbeeld voor als een debiteur met onbekende bestemming is vertrokken. Ook geldt dit voor debiteuren die gedurende vijf jaar op een zodanig inkomensniveau hebben gezeten dat ze niet aan de terugbetalingsverplichting kunnen voldoen en verwacht wordt dat ze daar in de toekomst ook niet aan kunnen voldoen.

INDIVIDUELE BENADERING

Er zal bij het vaststellen van het aflossingsbedrag of besluiten omtrent kwijtschelding altijd een individuele benadering moeten plaatsvinden. Er zullen zich altijd situaties voordoen waarin om individuele redenen eerder tot kwijtschelding wordt overgegaan of juist niet tot kwijtschelding wordt overgegaan.

INTEGRALE BENADERING

Wanneer een debiteur meerdere schulden heeft bij sociale zaken worden deze vorderingen samengevoegd tot één incassotermijn en incasso-pakket. De jongste vordering is in beginsel bepalend voor de looptijd en de einddatum van de incasso.

Uitzondering hierop is dat wanneer nog maar kort wordt afgelost op een schuld waar langer (bijvoorbeeld vijf jaar) op moet worden afgelost dan de jongste schuld (bijvoorbeeld drie jaar). In dit geval wordt de aflossingstermijn van de oudste schuld aangehouden.

Na afloop van de afgesproken aflossingstermijn vindt kwijtschelding plaats van het restant indien iemand zich aan zijn aflossingsverplichtingen heeft gehouden.

Voor de hoogte van de aflossing wordt aangesloten bij de regels die ook voor de andere vorderingen gelden.

De vordering wordt niet kwijtgescholden als iemand zich niet aan de aflossingsverplichtingen houdt of indien vermogen aanwezig is. Hetzelfde geldt voor kwijtschelding van vorderingen die niet in een pakket zijn opgenomen.

Wanneer eenmaal een pakket is vastgesteld worden nieuwe vorderingen hier niet in opgenomen. Nadat het pakket is afgelost zal worden bekeken wat met de nieuwe vordering wordt gedaan. Dit hangt af van de individuele omstandigheden.

Voorbeeld integrale benadering:

Debiteur Y betreft een echtpaar en heeft op 1 januari 2015 drie vorderingen. Vordering 1 (leenbijstand) is ontstaan op 1 januari 2008, vordering 2 (administratieve vergissing) op 1 januari 2010. Er is door omstandigheden nog niet afgelost op de vorderingen.

Debiteur Y verzoekt op 1 januari 2015 om een aflossingsregeling.

Het pakket omvat alle vorderingen. In beginsel bepaalt de aflossing op vordering 2 de doorlooptijd van het pakket (60 maanden).

In dit voorbeeld is over de periode van 1 januari 2008 tot 1 januari 2015 in het geheel niet afgelost. De regeling van de vorderingen loopt dus van 1 januari 2015 tot 1 januari 2020.

Na verloop van de regeling moet worden nagegaan of belanghebbende alle gemaakte afspraken is nagekomen.

HOOFDSTUK 14. VERHAAL EN ALIMENTATIE

VERHAAL ART.61 T/M 62G PARTICIPATIEWET	<u>Verhaal</u> De gemeente heeft op grond van artikel 61 en 62 van de Participatiewet de bevoegdheid om de kosten van bijstandsverlening te verhalen op onderhoudsplichtigen. Zij heeft besloten van deze bevoegdheid gebruik te maken.
VERHAALSBSLUIT	<u>Verhaalsbesluit</u> De financiële draagkracht wordt bepaald op basis van ingeleverde bewijsstukken danwel de gemeente ten dienste staande gegevens. Hierbij wordt rekening gehouden met de reeds bestaande alimentatieverplichting. In het verhaalsbesluit wordt de onderhoudsplichtige de hoogte van de verhaalsbijdrage alsmede de termijn(en) waarbinnen de betaling wordt verlangd, meegedeeld.
OPLEGGEN VAN EEN (AMBTSHALVE) VERHAALSBIJDRAGE	Als na de beoordeling van het bestaan van het verhaalsrecht wordt vastgesteld dat er voldoende financiële draagkracht is voor een verhaalsbijdrage wordt een verhaalsbesluit genomen. Als na de beoordeling van het bestaan van het verhaalsrecht blijkt dat de onderhoudsplichtige geen of onvoldoende gegevens heeft ingeleverd wordt overgegaan tot ambtshalve vaststelling van de verhaalsbijdrage. Hierbij wordt wel rekening gehouden met de reeds bestaande alimentatieverplichting, voorzover deze bekend is bij de gemeente.
AMBTSHALVE VERHAALSBIJDRAGE MINDERJARIG(E) KIND(EREN)	De ambtshalve verhaalsbijdrage wordt bij een onderhoudsplicht voor één of meer minderjarig(e) kind(eren) vastgesteld op basis van de tabel 'Eigen aandeel kosten van kinderen' van het Nibud. Hierbij wordt uitgegaan van het werkelijk aantal kinderbijslag punten en het inkomen per maand zoals in Suwinet staat vermeld. Mocht het inkomen onbekend zijn, dan wordt uitgegaan van een bruto inkomen van € 3.000,00 per maand. In de situatie dat de uitkomst de feitelijk verleende bijstand overtreft, zal de verhaalsbijdrage vastgesteld worden op de volledige maandelijks te verstrekken bruto bijstandsuitkering.
AMBTSHALVE VERHAALSBIJDRAGE (EX-)ECHTGENO(O)T(E)	De ambtshalve verhaalsbijdrage wordt bij een onderhoudsplicht voor een (ex-)echtgeno(o)t(e) vastgesteld aan de hand van het inkomen per maand zoals in Suwinet staat vermeld. Mocht het inkomen onbekend zijn, dan wordt de verhaalsbijdrage vastgesteld op de volledige maandelijks te verstrekken bruto bijstandsuitkering.
AMBTSHALVE VERHAALSBIJDRAGE (EX-)ECHTGENO(O)T(E) EN	De ambtshalve verhaalsbijdrage wordt bij een onderhoudsplicht voor een (ex-)echtgeno(o)t(e) en één of meer minderjarig(e)

MINDERJARIG(E) KIND(EREN)

kind(eren) vastgesteld aan de hand van het inkomen per maand zoals in Suwinet staat vermeld. Mocht het inkomen onbekend zijn, dan wordt de verhaalsbijdrage vastgesteld op de volledige maandelijks te verstrekken bruto bijstandsuitkering.

**AMBTSHALVE VERHAALSBIJDRAGE
JONG MEERDERJARIG KIND**

De ambtshalve verhaalsbijdrage wordt bij een onderhoudsplicht voor een jong meerderjarig kind vastgesteld aan de hand van het inkomen per maand zoals in Suwinet staat vermeld. Mocht het inkomen onbekend zijn, dan wordt de verhaalsbijdrage vastgesteld op de volledige maandelijks te verstrekken aanvullende bijzondere bijstand.

**INGANGSDATUM
VERHAALSBIJDRAGE**

De ingangsdatum van de verhaalsbijdrage is:

- de ingangsdatum van de bijstandsuitkering, mits de onderhoudsplichtige binnen twee maanden na aanvang van de bijstandsverlening is aangeschreven; of
- de eerste van de maand volgend op de maand van de eerste aanschrijving als de onderhoudsplichtige niet binnen twee maanden na aanvang van de bijstandsverlening is aangeschreven.

In afwijking van deze data kan de ingangsdatum nader worden vastgesteld door de rechter.

**VERHAAL IN RECHTE
ART.62G LID 2 PARTICIPATIEWET**

Als de onderhoudsplichtige niet uit eigen beweging bereid is de verlangde bijdrage aan de gemeente te betalen of niet tijdig tot betaling overgaat, kan het college besluiten tot verhaal in rechte.

VERZOEKSCRIFT

Verzoekschriften met betrekking tot verhaal in rechte alsmede verzoeken tot wijziging van een rechterlijke verhaalsuitspraak, worden ingediend bij de rechtbank.

AFZIEN VAN VERHAAL IN RECHTE

Verzoekschriften met betrekking tot verhaal in rechte alsmede verzoeken tot wijziging van een rechterlijke verhaalsuitspraak, worden ingediend bij de rechtbank.

AFZIEN VAN VERHAAL

Het college ziet (tijdelijk) geheel af van verhaal van kosten van bijstandsverlening als:

- het op te leggen verhaalsbedrag lager is dan € 50,00 per maand;
- de periode van bijstandsverlening minder dan twee maanden bedraagt en/of het totaal te verhalen bedrag minder dan € 500,00 bedraagt;
- de onderhoudsplichtige minder dan een jaar als zelfstandige in de kosten van levensonderhoud voorziet;
- de onderhoudsplichtige via een re-integratie traject van de gemeente minder dan een jaar aan het werk is;
- de onderhoudsplichtige een bijstandsuitkering heeft ontvangen en deze bijstand minder dan een jaar geleden is beëindigd;
- er sprake is van ernstig huiselijk geweld en/of bedreiging

door de onderhoudsplichtige.

Het college kan (tijdelijk) afzien van verhaal van kosten van bijstand indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn.

Het college ziet (tijdelijk) geheel af van verhaal van de kosten van bijstandsverlening voor de periode dat een onderhoudsplichtige is toegelaten tot het gerechtelijk traject van schuldsanering in het kader van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP).

Het college kan, op verzoek van degene op wie verhaald wordt, (tijdelijk) gedeeltelijk afzien van verhaal van de kosten van bijstand voor zover het betreft verschuldigde verhaalsbijdragen die op het moment van het besluit opeisbaar zijn, indien:

- redelijkerwijs te voorzien is dat degene op wie wordt verhaald niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden;
- redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
- de vordering van de gemeente wegens verhaal van bijstand ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van schuldeisers van gelijke rang.

Het besluit tot het (tijdelijk) gedeeltelijk afzien van verhaal treedt niet in werking voordat een schuldregeling tot stand is gekomen.

Het besluit tot het (tijdelijk) gedeeltelijke afzien van verhaal wordt ingetrokken of ten nadele van de onderhoudsplichtige gewijzigd, indien:

- niet binnen twaalf maanden nadat het besluit is bekendgemaakt een schuldregeling tot stand is gekomen die voldoet aan de eisen;
- de onderhoudsplichtige zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of
- onjuiste en/of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van de juiste gegevens tot een ander besluit zouden hebben geleid.

VERZOEK OM HERZIENING

De onderhoudsplichtige kan een verzoek tot herziening van de vastgestelde verhaalsbijdrage indienen op grond van gewijzigde omstandigheden.

Het college onderzoekt of de omstandigheden aanleiding geven tot gewijzigde vaststelling van de verhaalsbijdrage en kan besluiten tot gewijzigde vaststelling van de verhaalsbijdrage.

Het verzoek tot herziening leidt tot het eerst volgende

heronderzoek niet tot gewijzigde vaststelling indien de omstandigheden aanleiding geven tot een verhoging van de verhaalsbijdrage.

Heronderzoeken

Een heronderzoek wordt eenmalig uitgevoerd 36 maanden na het eerste verhaalsbesluit. Van deze termijn kan in uitzonderingssituatie worden afgeweken, bijvoorbeeld bij crisisopvang na 12 maanden of naar aanleiding van een steekproef.

ALIMENTATIE VS. VERHAALSBEVOEGDHEID

Alimentatie

Een overeenkomst waarbij (gewezen) echtgenoten hebben bepaald dat bij echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed de één tegenover de ander in het geheel niet dan wel slechts tot een bepaald bedrag tot een uitkering tot diens levensonderhoud zal zijn gehouden, al dan niet met het beding bedoeld in artikel 159 van Boek 1 Burgerlijk Wetboek (BW), staat niet in de weg aan verhaal op één der partijen en laat de vaststelling van het te verhalen bedrag onverlet.

NIET NAKOMEN ALIMENTATIEVERPLICHTING

Indien een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud verschuldigd op grond van Boek 1 BW die uitvoerbaar is, niet wordt nagekomen, wordt verhaald in overeenstemming met deze uitspraak.

De betaling van het verschuldigde geschiedt binnen 30 dagen na bekendmaking van het besluit tot verhaal.

Degene op wie wordt verhaald kan binnen de termijn waarbinnen betaling moet plaatsvinden tegen het besluit tot verhaal in verzet komen door een verzoekschrift aan de rechtbank. Het verzet kan niet gegrond zijn op de bewering dat de uitkering tot onderhoud ten onrechte is opgelegd of onjuist is vastgesteld. Indien tijdig verzet is gedaan wordt de invordering pas voortgezet zodra het verzet is ingetrokken of ongegrond is verklaard.

Alimentatieverplichting

De burger is verplicht om zoveel mogelijk zelfstandig te voorzien in zijn inkomsten voor levensonderhoud.

Alimentatie kan voor een bijstandsgerechtigde één van deze inkomsten zijn.

ALIMENTATIEVERPLICHTING

Bij de aanvraag om een bijstandsuitkering moet aan de aanvrager de verplichting worden opgelegd om bij de rechtbank

een eis neer te leggen om de maximale alimentatie aan de (ex-)partner op te leggen.

Voor het starten van de procedure wordt een termijn van zes weken gegeven.

In afwachting van de uitspraak wordt de maximale verhaalsbijdrage opgelegd aan de onderhoudsplichtige.

Bij het niet nakomen van de verplichting moet een maatregel worden opgelegd op grond van artikel 13 van de Afstemmingsverordening Participatiewet, Ioaw en Ioaz.

OPSCHORTEN VERPLICHTING

Wanneer sprake is van ernstig huiselijk geweld en/of bedreiging door de onderhoudsplichtige kan tijdelijk ontheffing van deze verplichting worden gegeven.

Invordering

KENNISGEVING

Na ontvangst van de beschikking van de rechtbank wordt de onderhoudsplichtige in kennis gesteld van de uitspraak en de wijze en het tijdstip waarop de betaling van de verhaalsbijdrage en een eventuele achterstand dient plaats te vinden.

Indien de onderhoudsplichtige de verhaalsbijdrage en/of achterstand binnen de gestelde termijn niet of niet volledig betaald wordt overgegaan tot het treffen van invorderingsmaatregelen.

DERDENBESLAG

Voor de tenuitvoerlegging van de rechterlijke beschikking kan het college:

- gebruik maken van de bevoegdheid als bedoeld in artikel 62i Participatiewet juncto artikel 479e Rv of;
- een deurwaarder als bedoeld in artikel 231, tweede lid, onderdeel e, van de Gemeentewet inschakelen.

Op het executoriaal beslag door het college op loon, sociale uitkeringen of andere periodieke betalingen welke derden verschuldigd zijn of worden aan degene wie een bijdrage is opgelegd, zijn de artikelen 479b tot en met 479g Rv van toepassing.

GEEN KWIJTSCHELDING

Verhaalsvorderingen vallen buiten de kwijtscheldingsrichtlijnen.

INDEXERING

De door de rechter vastgestelde verhaalsbijdrage wordt jaarlijks met ingang van 1 januari van rechtswege gewijzigd met het ingevolge artikel 402a van Boek 1 BW vast te stellen percentage.

Indexering blijft achterwege indien de wijziging van rechtswege bij rechterlijke uitspraak is uitgesloten.